

Osobitná správa

Uznávanie odborných kvalifikácií v EÚ

Základný, ale málo a nejednotne používaný
mechanizmus

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Obsah

	Body
Zhrnutie	I – VI
Úvod	01 – 17
Voľný pohyb pracovnej sily a služieb a sloboda usadiť sa	01 – 02
Uznávanie odborných kvalifikácií	03 – 14
Úlohy a povinnosti	15 – 17
Rozsah auditu a auditorský prístup	18 – 25
Pripomienky	26 – 102
Počet regulovaných povolání v EÚ zostáva vysoký a systémy EÚ na uznávanie odborných kvalifikácií sa využívajú len zriedkavo	26 – 37
Opatrenia Komisie, ktorých cieľom je motivovať členské štáty, aby znížili počet regulovaných povolání, nemajú výsledky	28 – 35
System EÚ na uznávanie odborných kvalifikácií sa využíva približne v 6 % prípadov mobility v rámci EÚ	36 – 37
Uplatňovanie smernice o uznávaní odborných kvalifikácií má stále nedostatky	38 – 64
Chýbajú elektronické postupy	38 – 41
Poplatky za uznávanie odborných kvalifikácií sa v jednotlivých členských štátoch značne líšia a nie sú dostatočne odôvodnené	42 – 46
Niekedy sa požadovali dokumenty nad rámec požiadaviek	47 – 48
Kompenzačné opatrenia sú naďalej neprimerané	49 – 52
Odlišné uplatňovanie predchádzajúcich kontrol v jednotlivých členských štátoch pri dočasnej mobilite	53 – 57
Členské štáty zanedbávajú sledovanie dĺžky postupu uznávania	58 – 64

Prvky na uľahčenie uznávania zavedené v revidovanej smernici sa príliš nepoužívajú	65 – 86
Zmiešané výsledky používania európskeho profesijného preukazu	65 – 68
Čiastočný prístup použitý pri menej ako 1 % všetkých vydaných rozhodnutí	69 – 70
Spoločné zásady odbornej prípravy sa v súčasnosti uplatňujú len v prípade lyžiarskych inštruktorov	71 – 74
Informačný systém o vnútornom trhu uľahčuje spoluprácu medzi členskými štátmi a Komisiou	75 – 86
Následná kontrola údajov a správ zo strany Komisie je slabá	87 – 95
Komisia dostatočne nemonitorovala údaje v databáze regulovaných povolání a správy predkladané členskými štátmi každý druhý rok	87 – 93
Komisia reagovala na problémy s transpozíciou formou postupov v prípade nesplnenia povinnosti, ale členské štáty zatiaľ neprijali všetky potrebné nápravné opatrenia na úplné uplatňovanie smernice	94 – 95
Informácie, ktoré Komisia poskytuje občanom a členským štátom sú dostupné, ale nekonzistentné	96 – 102
Od roku 2019 všetky členské štáty, ktoré sme kontrolovali, zlepšili dostupnosť informácií pre občanov	98 – 99
Informácie o uznávaní odborných kvalifikácií poskytované občanom na webových sídlach Komisie a členských štátov nie sú vždy konzistentné a spoľahlivé	100 – 102
Záver a odporúčania	103 – 111
Prílohy	
Príloha I – Organizácie, s ktorých zástupcami sme sa stretli a hovorili v členských štátoch	
Príloha II – Miera odpovedí na prieskum podľa jednotlivých členských štátov	
Príloha III – Hlavní aktéri v oblasti uznávania odborných kvalifikácií	
Príloha IV – Rôzne druhy rozhodnutí príslušných orgánov	
Príloha V – Problémy, ktoré Komisia zistila v členských štátoch	

Skratky

Odpovede Komisie

Harmonogram

Auditorský tím

Zhrnutie

I Zmluvou o fungovaní EÚ sa zaručuje právo občanov EÚ voľne sa pohybovať na účely výkonu povolania a začať podnikáť v inom členskom štáte. Občania však môžu čeliť prekážkam mobility pracovnej sily, napríklad ťažkostiam pri uznávaní odborných kvalifikácií, a to najmä vtedy, keď členské štáty regulujú prístup k určitým povolaniam.

II Európska únia prijala smernicu o uznávaní odborných kvalifikácií v roku 2005. Cieľom uvedenej smernice je zabrániť členským štátom, aby ukladali neprimerané podmienky občanom z iných členských štátov EÚ, ktorí majú v úmysle vykonávať regulované povolanie v inom členskom štáte. Rámec odborných kvalifikácií má takisto zaručiť, aby služby poskytované v ktoromkoľvek členskom štáte spĺňali rovnaké normy „verejného zdravia a bezpečnosti“. Smernica bola aktualizovaná v roku 2013 a transponovaná do vnútroštátneho práva v roku 2016.

III Preskúmali sme, ako účinne Komisia zabezpečila právo občanov EÚ pracujúcich v regulovaných povolaniach na voľný pohyb medzi členskými štátmi na účely výkonu povolania a začatia podnikania. Skúmali sme, či bola snaha Komisie podporiť členské štáty v obmedzovaní počtu regulovaných povolaní úspešná, ako aj to, do akej miery občania využívali zavedené systémy. Takisto sme overili, či členské štáty účinne uplatňujú svoje systémy, a posúdili sme užitočnosť nových prvkov zavedených v revidovanej smernici. Na záver sme sa pozreli na to, či Komisia účinne koordinovala a monitorovala údaje poskytnuté členskými štátmi a či občania dostávali ľahko dostupné, úplné a konzistentné informácie.

IV Očakávame, že náš audit prispeje k posúdeniu toho, do akej miery sa smernica uplatňovala v prospech občanov, a poukáže na oblasti, v ktorých by sa mohla zlepšiť koordinácia a monitorovanie.

V Celkovo sme dospeli k záveru, že uznávanie odborných kvalifikácií v EÚ je základný, ale málo a nejednotne používaný mechanizmus. Toto boli naše zistenia:

- členské štáty stále regulujú mnohé povolania a podľa našich výpočtov sa zdá, že systémy uznávania odbornej kvalifikácie využíva približne 6 % občanov, ktorí sa sťahujú do iného členského štátu. Uznávanie odborných kvalifikácií sa na väčšinu mobility pracovnej sily v Európskej únii nevzťahuje.
- v uplatňovaní smernice členskými štátmi sa vyskytujú nedostatky, ktoré priamo ovplyvňujú občanov, ktorí chcú vykonávať regulované povolanie v inom členskom štáte. Medzi nedostatky vo vykonávaní smernice patria chýbajúce elektronické postupy a rozdiely medzi poplatkami, ktoré členské štáty vyberajú za uznávanie. Niektoré orgány požadujú viac dokumentov a vykonávajú viac kontrol, než je povolené v smernici, a preto rozhodovanie o uznaní odbornej kvalifikácie trvá dlhšie, ako je maximálne obdobie stanovené v smernici.
- občania a orgány príliš nevyužívali nové opatrenia zavedené revidovanou smernicou z roku 2013, ako je európsky profesijný preukaz, čiastočný prístup k povolaniu alebo spoločné zásady odbornej prípravy. Pozitívnu zmenu prinieslo zavedenie záväzného používania informačného systému o vnútornom trhu pri oznamovaní automaticky uznaných kvalifikácií, vďaka ktorému sa zlepšila výmena informácií medzi príslušnými orgánmi z rôznych členských štátov. Celkovo však nové opatrenia v praxi priniesli len nepatrnú pridanú hodnotu.
- príslušné orgány pri uznávaní odborných kvalifikácií nezohľadňovali výstrahy, ktoré do informačného systému o vnútornom trhu vložili iné členské štáty, a to ani v prípadoch, keď vyplývali zo závažných dôvodov, napríklad z porušenia odborných povinností, prijatých disciplinárnych opatrení alebo odsúdenia,
- pravidelná aktualizácia kvalifikácií zahrnutých do automatického systému uznávania odborných kvalifikácií predstavuje dôležitý krok vpred, postup je však ťažkopádny a nie sú stanovené žiadne lehoty, v ktorých by ju Komisia mala dokončiť,
- Komisia reagovala na problémy pri transpozícii postupmi v prípade nesplnenia povinnosti, ale nedostatky v uplatňovaní smernice v členských štátoch pretrvávajú,
- informácie poskytované občanom, ktorí chcú vykonávať regulované povolanie v inom členskom štáte, sú všeobecne dostupné, ale často nespoľahlivé a nekonzistentné.

VI Na základe uvedených záverov odporúčame, aby Komisia zabezpečila:

- jednotné uplatňovanie systému uznávania,
- začlenenie výstražného mechanizmu do postupu uznávania,
- každoročnú aktualizáciu zoznamov kvalifikácií v určitých odvetviach (uvedených v prílohe V k smernici), v ktorých môže byť uznávanie odborných kvalifikácií automatické a kratšiu lehotu na prijímanie rozhodnutí o uznaní prostredníctvom automatického systému pre sektorové povolania,
- spoľahlivé a konzistentné informácie pre občanov.

Úvod

Voľný pohyb pracovnej sily a služieb a sloboda usadiť sa

01 Zmluvou o fungovaní EÚ je zaručený voľný pohyb pracovnej sily a služieb, ako aj sloboda usadiť sa v rámci jednotného trhu EÚ. Všetci občania EÚ bez ohľadu na to, či sú zamestnaní („pracovníci“) alebo samostatne zárobkovo činní, sa smú voľne pohybovať medzi členskými štátmi na účely výkonu povolania alebo začatia podnikania. Tieto práva sú súčasťou štyroch základných slobôd EÚ (voľný pohyb tovaru, služieb, kapitálu a pracovnej sily).

02 Občania môžu čeliť rôznym prekážkam pracovnej mobility a jednou z nich bývajú ťažkosti pri uznávaní odbornej kvalifikácie¹. Ďalšie potenciálne prekážky môžu zahŕňať rozdiely v systémoch sociálneho zabezpečenia a neharmonizované systémy dôchodkového alebo zdravotného poistenia medzi členskými štátmi.

Uznávanie odborných kvalifikácií

03 Členské štáty majú právo stanoviť pravidlá prístupu k povolaniam. Ak sú pre konkrétne povolania stanovené pravidlá, takéto povolania sa nazývajú „regulované“.

04 Uznávanie odborných kvalifikácií je určené pre občanov, ktorí získali odbornú kvalifikáciu v jednom členskom štáte (domovskej krajine) a chcú vykonávať regulované povolanie v inom členskom štáte (hostiteľskej krajine). Aby mohli vykonávať svoje povolanie, musia si nechať uznať svoju odbornú kvalifikáciu hostiteľskou krajinou. Bez tohto uznania sa síce môžu presťahovať do zahraničia a pracovať tam, ale nebudú môcť vykonávať svoje pôvodné povolanie. Konceptia uznávania odborných kvalifikácií sa líši od koncepcie uznávania akademických kvalifikácií. Uznávanie akademických kvalifikácií je upravené [Lisabonským dohovorom](#), súvisí so vzdelávaním a s právom študovať v zahraničí a získať uznanie za toto štúdium.

---

¹ Osobitná správa EDA 06/2018 o voľnom pohybe pracovníkov.

05 Európsky parlament a Rada v septembri 2005 prijali [smernicu o uznávaní odborných kvalifikácií](#), ktorou sa konsoliduje predchádzajúci právny rámec EÚ. V tejto smernici sa vymedzuje pojem „regulované povolanie“ a špecifikujú sa v nej určité požiadavky, ktoré členské štáty musia splniť v postupoch uznávania odborných kvalifikácií v záujme podpory voľného pohybu pracovnej sily, podnikov alebo poskytovateľov služieb. Smernica sa vzťahuje na Európsky hospodársky priestor, ktorý tvorí 27 členských štátov EÚ, plus Island, Lichtenštajnsko a Nórsko. Na [ilustrácii 1](#) sú zobrazené regulované povolania v EÚ, ktoré najčastejšie využívajú mobilitu.

Ilustrácia 1 – 25 regulovaných povolání v EÚ, ktoré najčastejšie využívajú mobilitu, podľa počtu všetkých rozhodnutí nahlásených príslušnými orgánmi v 27 členských štátoch v rokoch 2017 – 2021

Sestra	26 624
Stredoškolský učiteľ	25 707
Lekár	25 162
Lyžiarsky inštruktor	13 375
Fyzioterapeut	12 963
Zubný lekár	11 291
Vychovávateľ	6 471
Ošetrovateľ a zdravotnícky asistent	6 210
Veterinárny lekár	5 553
Obsluha vysokozdvížneho vozíka	5 378
Učiteľ základnej školy	3 954
Turistický sprievodca	3 205
Lyžiarsky sprievodca a/alebo sprievodca horami/kaňonmi/horský vodca	2 913
Farmaceut	2 867
Učiteľ v materskej škole/predškolskom zariadení/prípravnej škole	2 795
Stolár/tesár	2 610
Architekt	2 137
Športový inštruktor	2 096
Pôrodná asistentka	2 015
Maliar/natierač	1 981
Stavebný inžinier	1 966
Zvárač/oceliar	1 901
Psychológ	1 894
Nakladač	1 732
Právnik/advokát/obhajca	1 593

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie získaných v októbri 2023.

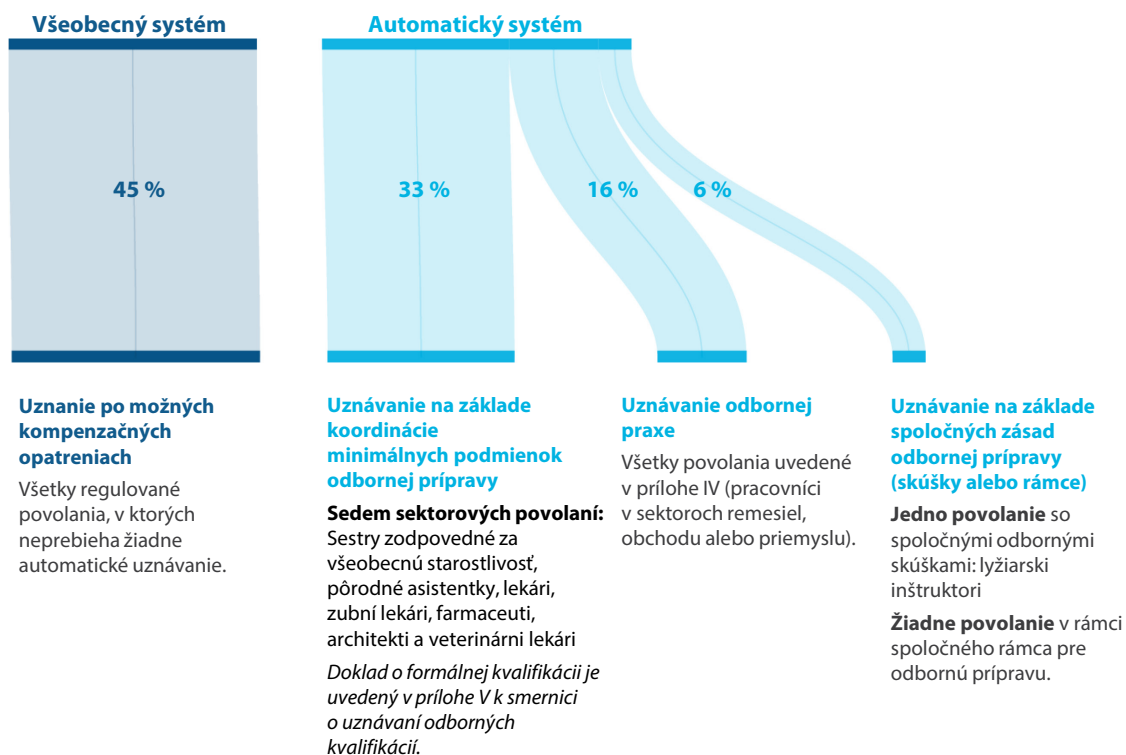
06 Smernica o uznávaní odborných kvalifikácií sa nevzťahuje na:

- neregulované povolania v hostiteľskej krajine, aj keď v domovskej krajine je dané povolanie regulované,
- činnosti alebo povolania spojené so štátom a s výkonom verejnej moci, t. j. štátnych úradníkov,
- notárov.

07 Existujú dva hlavné systémy uznávania odborných kvalifikácií, pozri [ilustráciu 2](#).

- Automatický systém, ktorý zahŕňa tri druhy uznania, uplatňuje sa na 1. sedem sektorových povolanií; 2. lyžiarskych inštruktorov a 3. povolania v oblasti remesiel, obchodu a priemyslu. Tieto povolania patria podľa údajov uvedených na [ilustrácii 1](#) medzi najmobilnejšie. V rámci automatického systému by príslušné orgány mali schvaľovať žiadosti automaticky, bez porovnávania kvalifikácií s vnútroštátnymi požiadavkami, na základe dokumentov poskytnutých občanmi.
- Všeobecný systém sa vzťahuje na všetky ostatné regulované povolania a na rozdiel od automatického systému sa môžu uplatňovať kompenzačné opatrenia. Pozostávajú z adaptačného obdobia (počas ktorého síce je možné vykonávať povolanie, ale len pod dohľadom) alebo zo skúšky nariadenej príslušnými orgánmi. Príslušné orgány hostiteľskej krajiny rozhodujú, či majú prijať kompenzačné opatrenia individuálne v jednotlivých prípadoch. Kompenzačné opatrenia možno uložiť len vtedy, ak existuje podstatný rozdiel medzi odbornou prípravou na rovnaké povolanie v domovskej a hostiteľskej krajine a tento rozdiel sa nedá kompenzovať odbornou praxou alebo celoživotným vzdelávaním.

Ilustrácia 2 – Automatický a všeobecný systém uznávania odborných kvalifikácií v EÚ (od roku 2016)

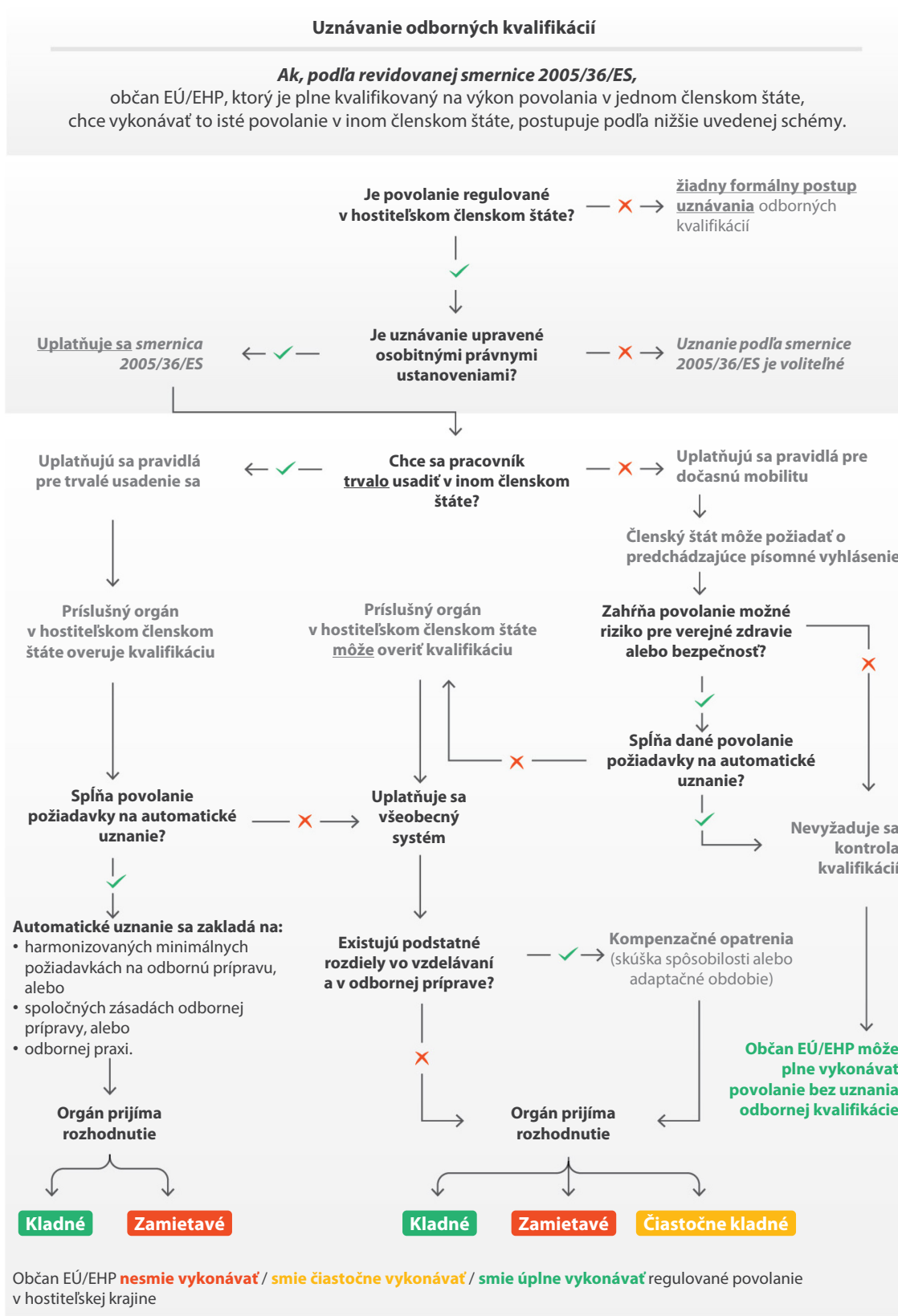
Poznámka: percentá zodpovedajú podielu rozhodnutí o uznávaní odborných kvalifikácií vydaných systémom pre uznávanie (všeobecný systém 45 % a automatický systém 55 %).

Zdroj: EDA na základe smernice o uznávaní odborných kvalifikácií a údajov Komisie za roky 2017 – 2021, ktoré boli získané v novembri 2023.

08 Občania môžu pracovať v zahraničí dočasne alebo trvalo. Pravidlá pre každý z týchto prípadov sú stanovené v smernici o uznávaní odborných kvalifikácií. V zásade by mal byť jednoduchší prístup k regulovaným povolaniam v rámci dočasnej mobility. V týchto prípadoch môžu hostiteľské krajiny požiadať občanov, aby pred začatím výkonu činnosti v danej krajine oznámili svoj zámer vykonávať ju v tejto krajine, a môžu tiež za určitých podmienok vykonať „predbežnú kontrolu“ kvalifikácie týchto občanov.

09 Na rozhodovacom strome na *ilustrácii 3* vidieť, ako funguje postup uznávania odborných kvalifikácií. Prvá otázka znie, či je povolanie regulované alebo nie. Ak je regulované a vyžaduje sa uznávanie kvalifikácií, rozhodovací strom obsahuje jednotlivé kroky vedúce k rozhodnutiu príslušného orgánu. Tieto kroky v rozhodovacom procese podľa smernice o uznávaní odborných kvalifikácií sú znázornené symbolom „áno“ (v) a „nie“ (x).

Ilustrácia 3 – Opis postupu uznávania odborných kvalifikácií vrátane možných rozhodnutí vydaných príslušnými orgánmi

Zdroj: EDA na základe revidovanej smernice o uznávaní odborných kvalifikácií.

10 Členské štáty musia každoročne oznamovať rozhodnutia o uznaní odborných kvalifikácií v databáze regulovaných povolání, ktorá slúži ako IT nástroj Komisie na informovanie občanov o záležitostiach týkajúcich sa uznávania odborných kvalifikácií. Komisia plánuje, že v roku 2024 začne migráciu informácií obsiahnutých v databáze regulovaných povolání do informačného systému o vnútornom trhu (IMI).

11 Uznanie odbornej kvalifikácie predstavuje v praxi len jeden z procesných krokov pre občanov, ktorí chcú vykonávať regulované povolanie v zahraničí. Pri niektorých povolaniach sa môže vyžadovať aj povolenie na výkon povolania (napr. pre zdravotnícke povolania) alebo povolenie na podnikanie (napr. pre remeselnícke povolania). Ide o aspekty, ktorých sa smernica o uznávaní odborných kvalifikácií netýka. Členské štáty však môžu pri určitých povolaniach ponúkať „komplexný“ postup, ktorý zahŕňa uznanie odbornej kvalifikácie aj vydanie povolenia na podnikanie alebo povolenia na výkon povolania.

12 V máji 2010 Mario Monti na žiadosť predsedu Komisie vypracoval [správu](#) o novej stratégii pre jednotný trh. Zo záverov tejto správy vplynulo, že by bolo potrebné bližšie objasniť vzájomné uznávanie kvalifikácií medzi členskými štátmi a že na úrovni členských štátov pretrvával odpor voči uznávaniu zahraničných kvalifikácií. Mario Monti sformuloval dve hlavné odporúčania pre oblasť uznávania odborných kvalifikácií: rozšírenie automatického systému a posilnenie transparentnosti.

13 Európsky parlament a Rada v novembri 2013 revidovali smernicu o uznávaní odborných kvalifikácií (prostredníctvom [smernice 2013/55/EÚ](#)). Členské štáty museli smernicu transponovať do svojho vnútroštátneho práva do januára 2016. Revidovaná smernica o uznávaní odbornej kvalifikácie zahŕňa tieto zložky.

- Čiastočný prístup k pracovnej činnosti odvodený z rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie². Umožňuje občanom, ktorí nemajú kvalifikáciu na všetky časti regulovaného povolania v hostiteľskom členskom štáte, aby toto povolanie vykonávali čiastočne.
- Spoločné zásady odbornej prípravy (rámce alebo skúšky odbornej prípravy). Tieto zásady predstavujú doplnkový automatický systém uznávania odborných kvalifikácií k systému pre sedem sektorových povolání. V súčasnosti sa tento doplnkový systém vzťahuje len na lyžiarskych inštruktorov, pozri [ilustráciu 2](#).

---

² Rozhodnutie z 19. januára 2006 vo [veci C-330/03](#) – stavebný inžinier hydrauliky, doplnené rozhodnutím z 27. júna 2013 vo [veci C-575/11](#) – fyzioterapeut.

- Závazné používanie informačného systému o vnútornom trhu na oznamovanie automaticky uznávaných diplomov (príloha V k smernici) a postupy spolupráce, t. j. európsky profesijný preukaz a výstražný mechanizmus,
- Posilnenie úlohy jednotného kontaktného miesta pre uznávanie odborných kvalifikácií v členských štátoch s požiadavkou, aby na svojich webových sídlach poskytovali minimálne elektronicky dostupné informácie,
- Európsky profesijný preukaz, plne elektronický spôsob uznávania kvalifikácií spracúvaný prostredníctvom informačného systému o vnútornom trhu a dostupný pre päť povolání, pozri [ilustráciu 4](#).

Ilustrácia 4 – Päť povolání, pri ktorých je možné získať európsky profesijný preukaz

Zdroj: EDA na základe smernice o uznávaní odborných kvalifikácií.

14 V apríli 2024 predložil prezident Inštitútu Jacqua Delorsa Enrico Letta správu, ktorú si vyžiadala Európska rada: *Much more than a market*. Správa má prispieť k úvahám o budúcnosti jednotného trhu konkrétnymi návrhmi. Vyzýva na rozšírenie systému automatického uznávania odborných kvalifikácií a na preskúmanie potreby a rozsahu odbornej regulácie. V rámci jednotného trhu na posilnenie zdravia a prístupu k liekom sa v správe žiada, aby EÚ aktívne podporovala vzájomné uznávanie odborných kvalifikácií vo farmaceutických profesiách.

Úlohy a povinnosti

15 Za väčšinu tém týkajúcich sa vnútorného trhu vrátane uznávania odborných kvalifikácií je zodpovedné Generálne riaditeľstvo pre vnútorný trh, priemysel, podnikanie a MSP (GR GROW). Iniciuje návrhy týkajúce sa uznávania odborných kvalifikácií a zabezpečuje včasné zapracovanie smerníc do práva členských štátov, ako aj ich vykonávanie. Ak si členský štát v tomto smere neplní povinnosti, Komisia môže prijať vhodné opatrenia na presadzovanie práva.

16 GR GROW má i ďalšie povinnosti:

- koordinácia tejto oblasti politiky a predsedanie skupine koordinátorov, ktorú tvorí jeden národný koordinátor za každý členský štát s odbornými znalosťami v oblasti uznávania odborných kvalifikácií, pričom každý z nich je zodpovedný za podporu jednotného uplatňovania smernice o uznávaní odborných kvalifikácií a zhromažďovanie všetkých relevantných informácií,
- monitorovanie systému napríklad na základe informácií členských štátov v databáze regulovaných povolání a správ, ktoré členské štáty poskytujú každý druhý rok, s hlavnými štatistickými údajmi a údajmi o proporcionálnosti vrátane dôvodov, pre ktoré regulujú určité povolania,
- prijímanie delegovaných aktov (napr. na aktualizáciu prílohy V k smernici o uznávaní odborných kvalifikácií obsahujúcej zoznam dokladov o formálnej kvalifikácii pre automatický systém) a vykonávacích aktov, ktorými sa objasňujú niektoré aspekty uvedenej smernice, ako je postup vydávania európskeho profesijného preukazu,
- podávanie správ o vykonávaní smernice o uznávaní odborných kvalifikácií každých päť rokov,
- poskytovanie a údržba IT nástrojov (databáza regulovaných povolání, ktorá sa onedlho presunie do informačného systému o vnútornom trhu, a portál Your Europe) na sprístupnenie informácií o uznávaní odborných kvalifikácií občanom. Pokiaľ ide o obsah, GR GROW sa spolieha na príspevky členských štátov.

17 Okrem toho, že členské štáty spracúvajú žiadosti o uznávanie odborných kvalifikácií, majú tieto povinnosti:

- vymenovanie národného koordinátora, ktorý je súčasťou skupiny koordinátorov,
- podávanie správ Komisii raz za dva roky (pozri bod **16** druhú zarážku),
- poskytovanie zoznamu regulovaných povolání Komisii a vkladanie údajov do databázy regulovaných povolání,
- spolupráca s ostatnými členskými štátmi a Komisiou prostredníctvom informačného systému o vnútornom trhu,
- podpora a informovanie občanov v rámci postupu uznávania.

Rozsah auditu a audítorský prístup

18 Preskúmali sme, ako účinne Komisia zabezpečila právo občanov EÚ vykonávajúcich regulované povolania voľne sa pohybovať medzi členskými štátmi na profesijné účely. Konkrétne sme skúmali, či:

- bola snaha Komisie podporiť členské štáty, aby znížili počet regulovaných povolání, úspešná, ako aj to, do akej miery občania využívali zavedené systémy uznávania odborných kvalifikácií,
- členské štáty účinne a v prospech občanov uplatňovali systém uznávania odborných kvalifikácií,
- sa na uľahčenie uznávania v skutočnosti používali nové prvky revidovanej smernice,
- Komisia účinne koordinovala a monitorovala štatistiky a údaje poskytované členskými štátmi a zaoberala sa problémami pri transpozícii týkajúcimi sa smernice o uznávaní odborných kvalifikácií v členských štátoch,
- Komisia a členské štáty poskytovali občanom ľahko dostupné, úplné a konzistentné informácie o uznávaní odborných kvalifikácií.

19 Náš audit sa týkal obdobia od roku 2013, keď bola smernica o uznávaní odborných kvalifikácií revidovaná, až do realizácie posledných zmien v súvislosti s Európskym rokom zručností 2023. Naším hlavným kontrolovaným subjektom bola Komisia, konkrétne GR GROW. Viedli sme tiež rozhovory s pracovníkmi GR EMPL a Eurostatu, generálneho riaditeľstva Komisie pre európsku oficiálnu štatistiku.

20 Zamerali sme sa na štyri povolania: sestra zodpovedná za všeobecnú starostlivosť, stredoškolský učiteľ, tesár/truhlár a stavebný inžinier. V [správach Európskeho orgánu práce](#) boli tieto povolania identifikované ako povolania, ktoré v EÚ trpia (najväčším) nedostatkom pracovníkov. Okrem toho patria medzi 25 najmobilnejších povolání (pozri [ilustráciu 1](#)) a sú zahrnuté do všetkých systémov uznávania odborných kvalifikácií (pozri [ilustráciu 3](#)) a sú zahrnuté do všetkých systémov uznávania odborných kvalifikácií (pozri bod [13](#)). Zohľadnili sme aj najnovší vývoj v tejto oblasti, napríklad začlenenie databázy regulovaných povolání do informačného systému o vnútornom trhu.

21 V rámci tohto auditu sme kontrolovali štyri členské štáty (Rakúsko, Belgicko, Česko a Luxembursko), v ktorých sme sa stretli so zástupcami 21 vnútroštátnych alebo regionálnych orgánov zodpovedných za štyri vybrané povolania (pozri v [prílohe I](#)) a s národnými koordinátormi pre smernicu o uznávaní odborných kvalifikácií. Výber členských štátov vychádzal najmä z počtu rozhodnutí o uznaní odborných kvalifikácií a vyhlásení (o zámere poskytovať služby na dočasnom základe), ale zohľadňovala sa aj geografická vyváženosť. V týchto štyroch členských štátoch sme vykonali rekapitulačné testy webových sídel s cieľom overiť spoľahlivosť, prístupnosť a úplnosť informácií o uznávaní odborných kvalifikácií poskytovaných občanom.

22 Okrem toho sme uskutočnili prieskum, v ktorom sme oslovili 3 100 orgánov členských štátov, ktoré Komisia zaregistrovala ako príslušné orgány v module informačného systému o vnútornom trhu týkajúcom sa odborných kvalifikácií vo všetkých 27 členských štátoch. Na prieskum odpovedalo takmer 850 orgánov (27 %). Miera odpovedí za jednotlivé členské štáty je k dispozícii v [prílohe II](#). Výsledky nášho prieskumu sú zverejnené ako otvorené údaje, dostupné online a uverejnené anonymne.

23 Okrem toho sme hovorili so zástupcami Európskeho orgánu práce (ELA) a Európskeho strediska pre rozvoj odborného vzdelávania (Cedefop), Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru (EHSV), Európskeho inštitútu pre rodovú rovnosť (EIGE) a úradu európskeho ombudsmana ([príloha III](#)).

24 Neriešili sme tieto otázky:

- postupy uznávania odborných kvalifikácií v prípade občanov, ktorí získali kvalifikáciu mimo EÚ,
- systém uznávania akademických kvalifikácií.

25 Cieľom tejto osobitnej správy je zistiť, či sa smernica o uznávaní odborných kvalifikácií uplatňovala účinne v prospech občanov, a prispieť k analýze tejto politickej oblasti, a to najmä v súvislosti s [Európskym rokom zručností 2023](#).

Pripomienky

Počet regulovaných povolání v EÚ zostáva vysoký a systémy EÚ na uznávanie odborných kvalifikácií sa využívajú len zriedkavo

26 Členské štáty môžu stanoviť pravidlá prístupu k určitým povolaniam. Existencia regulácie síce nebráni občanom odísť pracovať do iného členského štátu, ale pokiaľ chcú v inom členskom štáte vykonávať svoje povolanie, potreba uznania odbornej kvalifikácie pre nich môže predstavovať prekážku. Ak sa im toto uznanie nepodarí získať, budú si musieť hľadať inú prácu, ktorá nezodpovedá získanej kvalifikácii, a možno s nižším zárobkom.

27 Európska rada v rokoch 2012 – 2014 konštatovala, že regulácia povolání je prekážkou vnútorného trhu a **požiadala** členské štáty, aby znížili počet regulovaných povolání a odstránili zbytočné alebo neprimerané prekážky ich výkonu. Európsky parlament v roku 2012 **vyzval** Komisiu, aby identifikovala oblasti, v ktorých členské štáty neprimerane obmedzovali prístup k regulovaným povolaniam.

Opatrenia Komisie, ktorých cieľom je motivovať členské štáty, aby znížili počet regulovaných povolání, nemajú výsledky

28 Vzhľadom na to, že úroveň regulácie v členských štátoch sa môže líšiť pre jednotlivé povolania, očakávali sme, že opatrenia Komisie budú motivovať členské štáty k zníženiu počtu regulovaných povolání a že občania budú využívať systémy uznávania odborných kvalifikácií na uznanie svojej odbornej kvalifikácie.

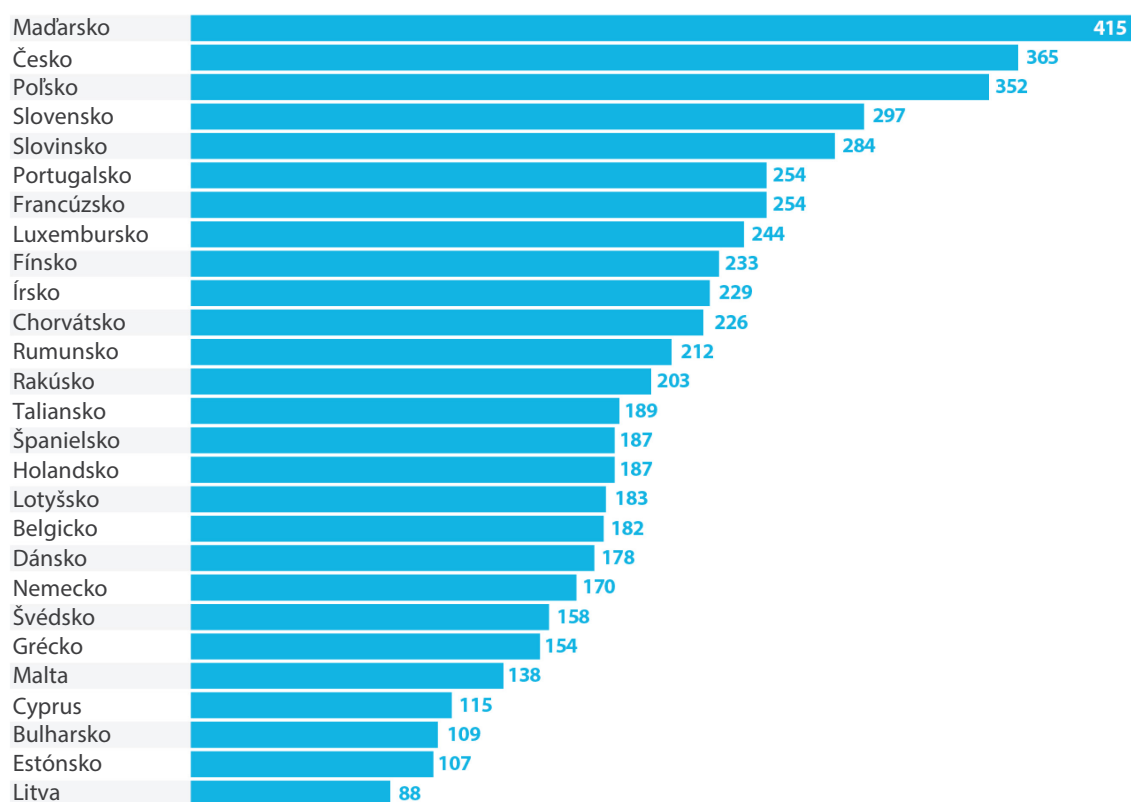
29 Komisia od roku 2014 uskutočnila „vzájomné hodnotenie“ s cieľom nabádať členské štáty, aby riadne posúdili dôvody regulácie povolání. Cieľom hodnotení bolo, aby členské štáty posúdili svoju reguláciu povolání, a tým dosiahli zníženie počtu regulovaných povolání. Členské štáty boli do roku 2016 povinné predložiť Komisii národné akčné plány.

30 Komisia na základe vzájomných hodnotení a v rámci európskeho semestra vydala v rokoch 2017, 2018 a 2019 šesť odporúčaní pre jednotlivé krajiny v súvislosti s regulovanými povolaniami pre dva členské štáty: Rakúsko a Luxembursko.

31 Napriek tomuto úsiliu sme však zistili, že situácia sa zhoršila. Z kombinovaných údajov o regulovaných povolaniach v členských štátoch vyplýva, že ich celkový počet sa zvýšil z približne 5 400 v roku 2016 na približne 5 700 v roku 2023 (priemer za členský štát: 212 regulovaných povolaní).

32 Okrem toho sa podľa týchto údajov v roku 2023 počet regulovaných povolaní na trhu práce v EÚ v jednotlivých členských štátoch naďalej výrazne líšil. Napríklad Maďarsko regulovalo takmer päťkrát viac povolaní ako Litva (415 povolaní oproti 88), pozri *ilustráciu 5*.

Ilustrácia 5 – Počet regulovaných povolaní v jednotlivých členských štátoch, 2023

Zdroj: EDA na základe databázy regulovaných povolaní.

33 Komisia napriek svojim opatreniam na vypracovanie (regulačných) ukazovateľov reštriktívnosti nevyhodnotila výsledok vzájomného hodnotenia, pokiaľ ide o počet povolaní, ktorých regulácia bola zrušená. Jediným dôkazom, ktorý sa nám podarilo získať, bolo porovnanie celkového počtu regulovaných povolaní na základe i) štúdie financovanej Európskou komisiou v roku 2016; ii) štúdie Parlamentu z roku 2019; iii) celkového počtu regulovaných povolaní uvedených v databáze regulovaných povolaní v decembri 2023.

34 V roku 2018 bola prijatá [smernica o proporcionalite](#), ktorou sa dopĺňa smernica o uznávaní odborných kvalifikácií. Členským štátom sa v nej uložila povinnosť, aby pri navrhovaní nových regulovaných povolání alebo pri zmene požiadaviek na existujúce povolania zaviedli posúdenie vplyvu na základe primeraných kritérií. Vo všetkých štyroch členských štátoch, ktoré sme kontrolovali, sa uskutočnili testy proporcionality. Posúdenie však nebolo preskúmané externým orgánom, s výnimkou Luxemburska, pozri [rámček 1](#).

Rámček 1

Osvedčený postup v Luxembursku: Štátna rada hrá úlohu pri posudzovaní proporcionality právnych predpisov

Štátna rada je ústavná inštitúcia, ktorá nie je súčasťou luxemburskej vlády. Vypracúva správy alebo stanoviská ku všetkým vládnym a parlamentným návrhom zákonov a návrhom nariadení. Po zavedení povinného testu proporcionality právnych predpisov v Luxembursku Štátna rada požiadala, aby bol test proporcionality pripojený k návrhom zákonov zasielaným na posúdenie.

V rokoch 2022 až 2023 Štátna rada zablokovala dve nové luxemburské nariadenia týkajúce sa prístupu k zdravotníckym povolaniam z dôvodu nevyhovujúcich testov proporcionality.

35 Zo smernice o proporcionalite ani zo smernice o uznávaní odborných kvalifikácií nevyplýva požiadavka na nezávislé preskúmanie treťou stranou. Považujeme to však za užitočné, aby sa predchádzalo nadmernej regulácii v členských štátoch.

System EÚ na uznávanie odborných kvalifikácií sa využíva približne v 6 % prípadov mobility v rámci EÚ

36 Z našich výmen informácií s Eurostatom, so strediskom Cedefop a s GR GROW vyplynulo, že sa nevytvárajú žiadne osobitné štatistiky o využívaní systémov uznávania odborných kvalifikácií v porovnaní s celkovým počtom občanov zapojených do mobility v EÚ. Získali sme údaje o i) prisťahovalectve podľa vekových skupín a štátnej príslušnosti, t. j. „osobách z EÚ, ktoré sa sťahujú“ do iného členského štátu vo veku 20 až 64 rokov; ii) celkovom počte rozhodnutí o uznaní odborných kvalifikácií nahlásených príslušnými orgánmi podľa požiadaviek databázy regulovaných povolání. Na základe týchto údajov sme za roky 2017 – 2019 vypočítali, že rozhodnutia o uznaní odborných kvalifikácií sa týkali približne 6 % občanov EÚ vo veku 20 – 64 rokov, ktorí sa presťahovali do iného členského štátu (t. j. približne 141 000 deklarovovaných rozhodnutí o uznaní odborných kvalifikácií v porovnaní s celkovým počtom 2 256 000 presťahovaných osôb v rámci EÚ). Náš odhad vychádza z dostupných údajov a ich vnútorných obmedzení, napr. osoby v produktívnom veku vrátane potenciálnych študentov, osôb, ktoré odišli do predčasného dôchodku, alebo osôb, ktoré nie sú aktívne na trhu práce.

37 Komisia v súčasnosti nemá k dispozícii údaje, ktoré by umožnili posúdiť, koľko občanov EÚ s odbornou kvalifikáciou sa presťahovalo do hostiteľskej krajiny, ale nevykonáva tam svoje povolanie, pretože ich kvalifikácia nebola uznaná. Neexistujú ani žiadne informácie, napríklad z prieskumu, ktoré by naznačovali, koľko občanov sa z dôvodu ťažkostí pri uznávaní ich kvalifikácie rozhodlo nepresťahovať. Nedostatok údajov významne komplikuje komplexné posúdenie toho, ako účinne Komisia zabezpečila právo občanov EÚ pracujúcich v regulovaných povolaniach voľne sa pohybovať medzi členskými štátmi na profesijné účely alebo začať tam podnikáť.

Uplatňovanie smernice o uznávaní odborných kvalifikácií má stále nedostatky

Chýbajú elektronické postupy

38 Podľa smernice musia členské štáty zabezpečiť, aby občania, ktorí chcú, aby ich povolanie bolo uznané v zahraničí, mali prístup k online postupu. [Nariadením o zriadení jednotnej digitálnej brány](#) sa posilňuje a vysvetľuje povinnosť členských štátov sprístupniť elektronické uznávanie odborných kvalifikácií. Lehota na vykonanie nariadenia o zriadení jednotnej digitálnej brány uplynula 31. decembra 2023. V čase našich kontrol priamo v teréne od júna 2023 do októbra 2023 väčšina členských štátov, ktoré sme navštívili, túto požiadavku ešte nezaviedla. Členské štáty zodpovedajú za vykonávanie nariadenia o zriadení jednotnej digitálnej brány.

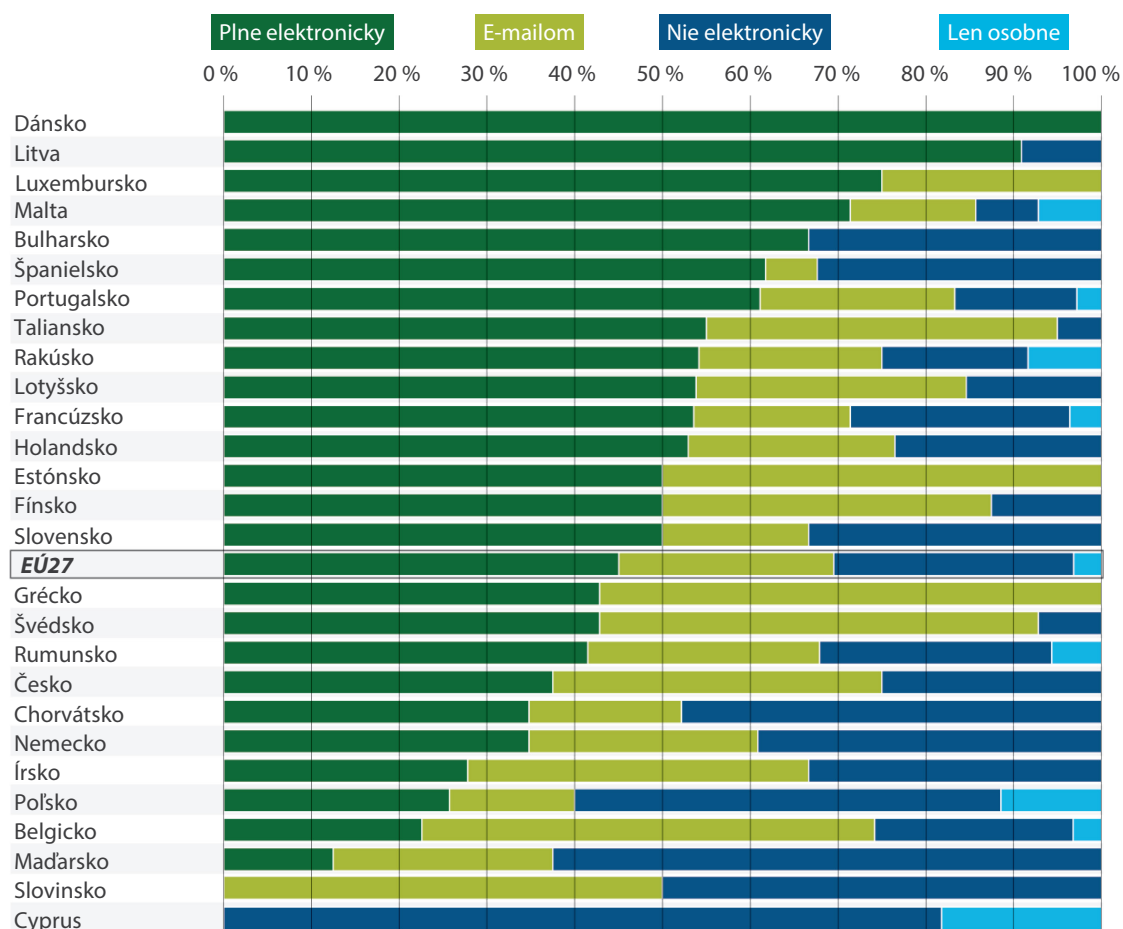
39 V [príručke o vykonávaní smernice o službách](#)³ sa uvádza vymedzenie elektronického postupu: mal by umožňovať dokončenie všetkých krokov štruktúrovaným spôsobom pomocou jedného servisného kanála. Postup, ktorý vyžaduje, aby občania vypracovali fyzický dokument (vyžadujúci, aby si používateľ stiahol formulár, ktorý potom musí vytlačiť, ručne vyplniť, naskenovať, nahrať a pripojiť k e-mailu a takto odoslať príslušným orgánom), nespĺňa túto normu, a nie je teda v súlade s požiadavkou plne elektronického postupu.

40 Prostredníctvom prieskumu sme skúmali rôzne spôsoby, akými môžu občania podávať žiadosti o uznávanie odborných kvalifikácií, pozri [ilustráciu 6](#). Z odpovedí, ktoré sme dostali, vyplýva, že veľká väčšina príslušných orgánov vo väčšine členských štátov plne elektronické postupy stále vyvíja. Iba dánske a estónske príslušné orgány uviedli, že pre všetky regulované povolania povoľujú postupy plne online alebo prostredníctvom e-mailu bez vyžadovania ďalších fyzických dokumentov. Miera odpovedí však bola pomerne nízka (13 % a 33 %, pozri [prílohu I](#)). Naopak, Cyprus (kde odpovedalo 36 % príslušných orgánov) vždy požaduje fyzické doklady a niekedy dokonca vyžaduje prítomnosť občanov pri uznávaní ich odbornej kvalifikácie.

---

³ Smernica 2006/123/ES.

Ilustrácia 6 – Odpovede respondentov týkajúce sa podielu elektronických postupov v členských štátoch, september 2023

Poznámka: Tmavozelenou farbou je vyznačený súlad so smernicou o uznávaní odborných kvalifikácií a s nariadením o zriadení jednotnej digitálnej brány. Svetlozelenou farbou sú vyznačené prípady, keď sa dosiahol súlad len so smernicou. Tmavomodrou a svetlomodrou je vyznačený nesúlad so smernicou o uznávaní odborných kvalifikácií a s nariadením o zriadení jednotnej digitálnej brány.

Zdroj: EDA na základe otázok 7 a 7.1 prieskumu.

41 Prax v členských štátoch, ktoré sme navštívili, sa významne líši. V **rámčeku 2** sú uvedené príklady vrátane nesúladu Česka a Luxemburska so smernicou, ktorý sme zistili.

Rámček 2

Dostupnosť elektronických postupov uznávania odborných kvalifikácií pre vybrané povolania: tesár, stavebný inžinier a stredoškolský učiteľ

Členský štát	V súlade?	Opis
Rakúsko	Áno	Akceptujú sa vyhradené online platformy alebo štandardné e-maily bez papierových dokladov.
Belgicko	Áno	Akceptujú sa vyhradené online platformy alebo štandardné e-maily bez papierových dokladov.
Česko	Nie	Akceptuje sa dátová schránka a certifikované elektronické podpisy, ale vyžadujú sa ďalšie administratívne postupy (návšteva veľvyslanectva v prípade osôb, ktoré nemajú pobyt v Českej republike, alebo vyplnenie papierových dokumentov pre elektronický podpis).
Luxembursko	Nie	Všetky orgány používali online platformy alebo e-mail a jeden orgán vyžadoval zaslanie chýbajúcich dokumentov poštou. V súvislosti s dočasnou mobilitou jeden orgán požadoval elektronický podpis, rovnako ako v Česku.

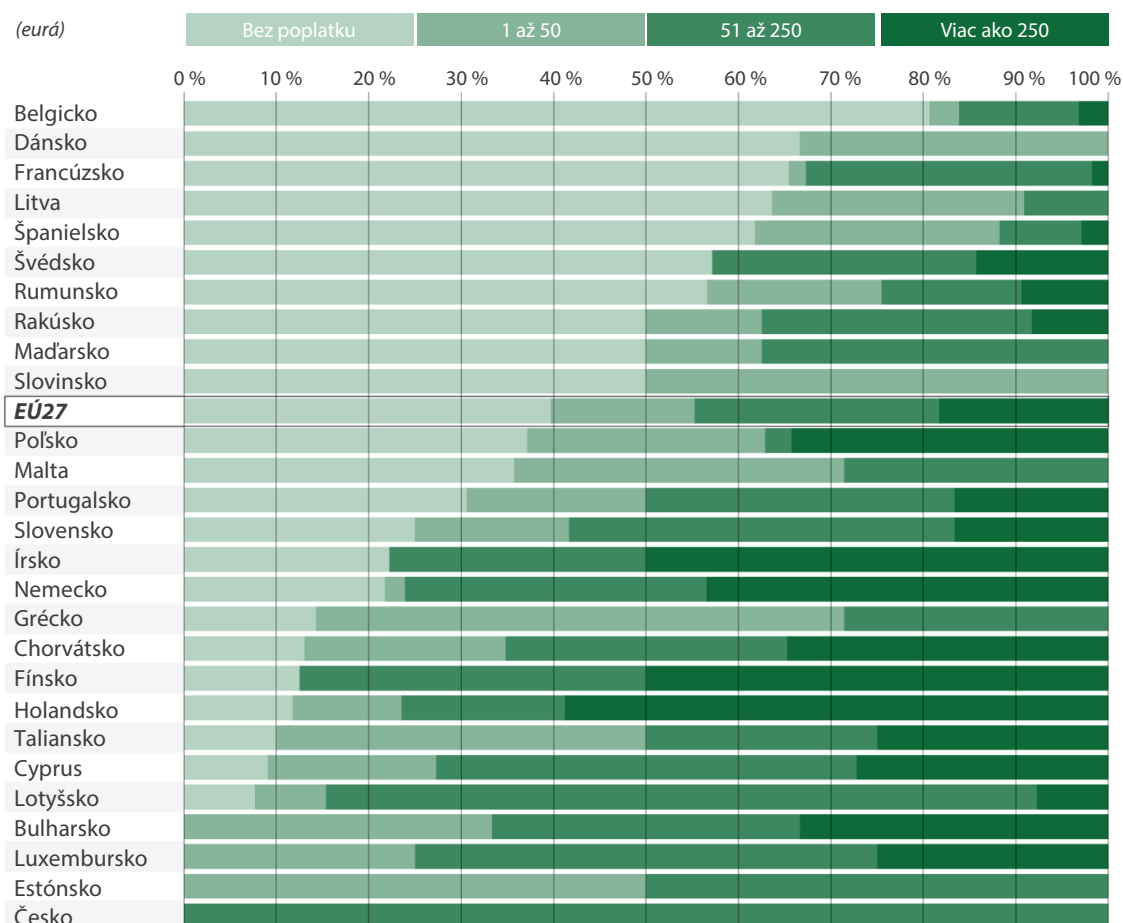
Poznámka: Naša analýza nezahŕňa zdravotné sestry zodpovedné za všeobecnú starostlivosť, keďže vždy majú možnosť využiť európsky profesijný preukaz, ktorý je plne elektronický.

Poplatky za uznávanie odborných kvalifikácií sa v jednotlivých členských štátoch značne líšia a nie sú dostatočne odôvodnené

42 Zo štúdií [Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj](#) a [tematickej sekcie Európskeho parlamentu](#) vyplynulo, že poplatky vyberané od občanov za uznanie odborných kvalifikácií sú jednou z prekážok voľného pohybu kvalifikovaných pracovníkov. V [kódexe správania](#) týkajúcom sa postupov uznávania odborných kvalifikácií, ktorý schválila skupina koordinátorov, sa špecifikuje, že občanom by sa mali poskytovať transparentné informácie o poplatkoch za uznávanie odborných kvalifikácií a tieto poplatky by nemali prekračovať náklady, ktoré vznikli príslušnému orgánu.

43 Náš prieskum nám umožnil získať referenčnú výšku poplatkov účtovaných občanom za uznávanie odborných kvalifikácií, pozri [ilustráciu 7](#).

Ilustrácia 7 – Priemerný poplatok účtovaný za žiadosť

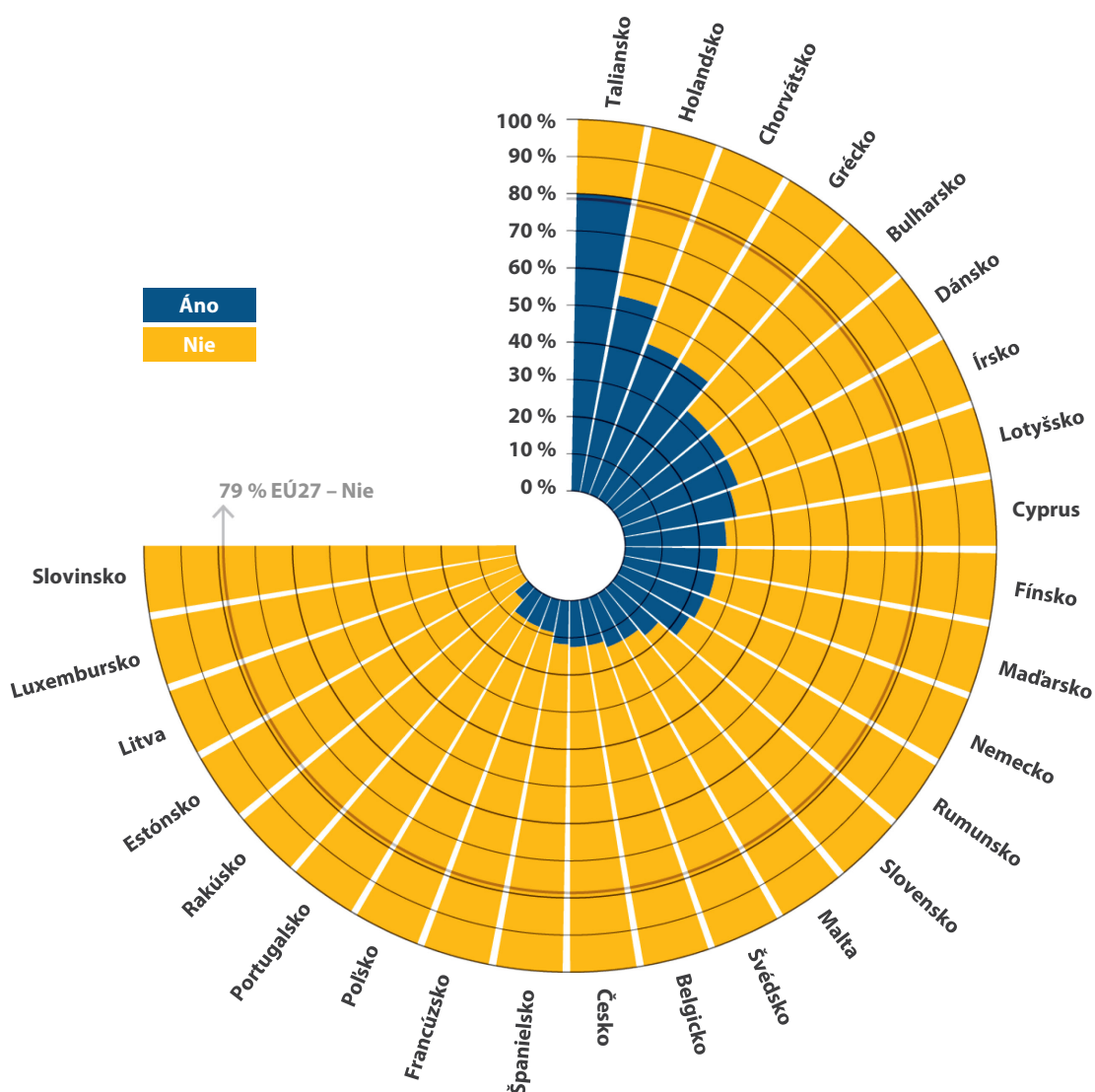

Zdroj: EDA na základe otázky 5 prieskumu.

44 Z odpovedí sme zistili, že poplatky sa v jednotlivých členských štátoch a príslušných orgánoch značne líšia (od 0 EUR pre určité povolania do 17 500 EUR pre pilotov v jednom členskom štáte). V Belgicku je väčšina postupov uznávania odborných kvalifikácií bezplatná (81 % prípadov). Potvrdilo sa to počas našej kontroly v Belgicku, kde sedem z ôsmich príslušných orgánov, s ktorých zástupcami sme sa stretli, nevyberalo poplatky za žiadosť o uznanie odbornej kvalifikácie.

45 Napokon veľká časť príslušných orgánov v našom prieskume (takmer 80 %) nedokázala vysvetliť dôvody účtovania poplatkov žiadateľom, pozri *ilustráciu 8*. Z tých, ktorí uviedli, že poznajú približné administratívne náklady, 12 % respondentov odpovedalo, že účtovaný poplatok je vyšší ako vzniknuté náklady.

Ilustrácia 8 – Príslušné orgány, ktoré uviedli, že poznajú svoje skutočné administratívne náklady na žiadosť o uznanie odbornej kvalifikácie

Zdroj: EDA na základe otázky 6 prieskumu.

46 Orgány, so zástupcami ktorých sme sa stretli vo všetkých štyroch kontrolovaných členských štátoch, nám poskytli informácie o poplatkoch účtovaných za žiadosti, ale nebolo jasné, na akom základe boli poplatky vypočítané. Ani jeden z týchto orgánov nám nedokázal vyčíslieť skutočné náklady, ktoré vznikli jeho správe v súvislosti s postupom uznávania odborných kvalifikácií.

Niekedy sa požadovali dokumenty nad rámec požiadaviek

47 V smernici o uznávaní odborných kvalifikácií je uvedený zoznam dokumentov, ktoré príslušné orgány smú požadovať od občanov pri uznávaní kvalifikácií, a to na účely trvalého usadenia sa aj dočasnej mobility, pokiaľ sa uplatňujú kontroly. Nadbytočné požiadavky na dokumenty predstavujú dodatočné administratívne zaťaženie žiadateľov. Počas nášho auditu v štyroch kontrolovaných členských štátoch sme zisťovali, čo sa na jednotlivých webových sídlach požaduje v rámci postupu podávania žiadostí a ako sa to zhoduje so smernicou.

48 V troch zo štyroch členských štátov (Rakúsko, Česko a Luxembursko) sme zistili prípady nedodržiavania kódexu správania, pokiaľ ide o dokumenty, ktoré môžu orgány požadovať. Prípady Belgicka možno považovať za situáciu v rozpore so smernicou, pozri *ilustráciu 9*.

Ilustrácia 9 – Príklady požiadaviek na dokumenty, ktoré prekračujú rámec stanovený smernicou a/alebo kódexom správania

Zdroj: EDA na základe kontrol na mieste a kontrol webových sídel členských štátov.

Kompenzačné opatrenia sú naďalej neprimerané

49 Kompenzačné opatrenia môžu pozostávať z adaptačného obdobia alebo zo skúšky (pozri bod 07). Platí všeobecná zásada, že občania by mali mať možnosť vybrať si druh kompenzačného opatrenia. Podľa smernice sú však prípustné výnimky, napríklad požiadavka na znalosť vnútroštátneho práva, ktorá musí byť podstatným a stálym aspektom odbornej činnosti a je potrebná na poskytovanie poradenstva alebo pomoci (napr. právnici).

50 Z našej analýzy databázy regulovaných povolání za roky 2017 – 2021 vyplynulo, že približne 35 000 rozhodnutí o uznaní odbornej kvalifikácie vydaných orgánmi členských štátov zahŕňalo kompenzačné opatrenia. To predstavuje 17 % všetkých rozhodnutí.

51 Podobne v odpovediach na náš prieskum približne 250 príslušných orgánov (30 %) uviedlo, že vyzvali žiadateľov, aby sa podrobili kompenzačným opatreniam. Viac ako 50 % z nich (130) uviedlo, že žiadateľovi neumožnili vybrať si kompenzačné opatrenie. Z tých orgánov, ktoré uložili kompenzačné opatrenia, viac ako 70 % tvrdilo, že na výkon povolania je potrebná znalosť práva členského štátu. Z odpovedí na prieskum tiež vyplýva, že táto požiadavka sa uplatňovala v širšom zmysle, napr. na maséroch, pracovníkoch bezpečnostnej služby alebo potápačov.

52 Takisto sme analyzovali, či sa v členských štátoch, ktoré sme kontrolovali, správne uplatňovali kompenzačné opatrenia pre povolania, ktoré sme skúmali. V štyroch členských štátoch, ktoré sme v rámci auditu kontrolovali, sme zistili odlišné postupy. Pozri [rámcik 3](#).

Rámček 3

Príklady použitia kompenzačných opatrení

Povolanie tesára/stolára v Česku a Belgicku

Česko a Belgicko (región Valónsko a región Brusel-hlavné mesto) nevyžadujú kompenzačné opatrenia pre tesárov/truhlárov. Tento postup pomáha žiadateľom, keďže uznávanie odborných kvalifikácií je plynulejšie. Orgány, so zástupcami ktorých sme sa stretli, uplatňovali pravidlá smernice o uznávaní odborných kvalifikácií takým spôsobom, ktorý bol pre žiadateľov najpriaznivejší.

Povolanie stavebného inžiniera v Česku a v Rakúsku

Rakúsko a Česko systematicky ukladajú kompenzačné opatrenia občanom so zahraničnou kvalifikáciou, ktorí chcú na ich území vykonávať činnosť stavebného inžiniera.

To je v rozpore s ustanovením smernice o uznávaní odborných kvalifikácií, podľa ktorého by sa rozhodnutia o kompenzačných opatreniach mali prijímať individuálne a kompenzačné opatrenia by sa mali uplatňovať *len* vtedy, keď existujú *podstatné rozdiely* v odbornej príprave medzi domovským a hostiteľským členským štátom, pozri bod [07](#).

Odlišné uplatňovanie predchádzajúcich kontrol v jednotlivých členských štátoch pri dočasnej mobilitě

53 Predchádzajúce kontroly sú povolené v prípade (sektorových) povolanií s “vplyvom na verejné zdravie alebo bezpečnosť”, na ktoré sa nevzťahuje automatický systém uznávania odborných kvalifikácií a pri ktorých by riziko vyplývajúce z nedostatočnej odbornej kvalifikácie bolo také vysoké, že je potrebná predchádzajúca kontrola (zásada proporcionality). V smernici nie je jasne vymedzené, ktorých povolanií sa táto koncepcia týka.

54 Posudzovali sme, či príslušné orgány zaviedli povinné predchádzajúce kontroly odbornej kvalifikácie v prípadoch dočasnej mobility, pozri bod **08**. Komisia konštatovala, že predchádzajúce kontroly predstavujú významnú prekážku na jednotnom trhu, pozri **rámček 4**.

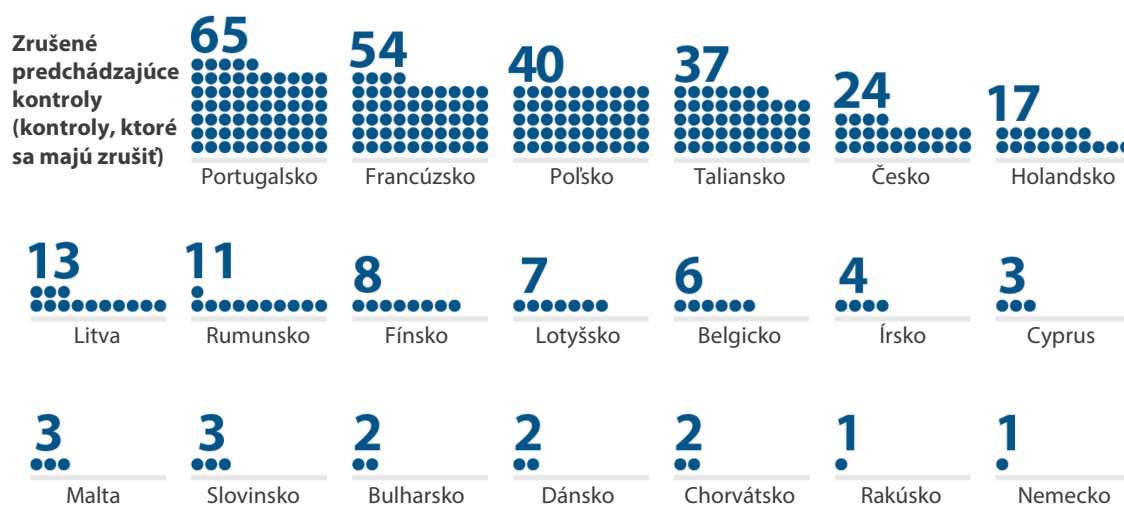
Rámček 4

Komisia konštatovala, že predchádzajúce kontroly predstavujú veľkú prekážku jednotného trhu

Komisia v roku 2020 zriadila **pracovnú skupinu pre presadzovanie jednotného trhu (SMET)** s cieľom odstrániť prekážky jednotného trhu. Predbežné kontroly boli označené za významnú prekážku pracovnej mobility, pretože by mohli predĺžiť postup uznania kvalifikácie, ak by orgány od občanov požadovali ďalšie dokumenty. Komisia následne požiadala členské štáty, aby preskúmali svoje požiadavky na predchádzajúce kontroly.

55 Podľa **správy SMET za roky 2022 – 2023** členské štáty vykonávali predchádzajúce kontroly pri viac než 800 povolaniach. Spolu 20 členských štátov sa zaviazalo, že predchádzajúce kontroly zrušia. Najväčšie záväzky prijalo Portugalsko, Francúzsko a Poľsko. Spolu sa členské štáty zaviazali zrušiť takmer 300 predchádzajúcich kontrol do júla 2023, pozri **ilustráciu 10**. Medzi tri najčastejšie vykonávané povolania, na ktoré sa vzťahuje odstránenie predchádzajúcej kontroly, patrí povolanie sestry, ďalej športoví inštruktori a povolania v oblasti stavebníctva vrátane inžinierstva.

Ilustrácia 10 – Počet predchádzajúcich kontrol, ktoré boli (ktoré majú byť) členskými štátmi (na dobrovoľnom základe) zrušené

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie, február 2024.

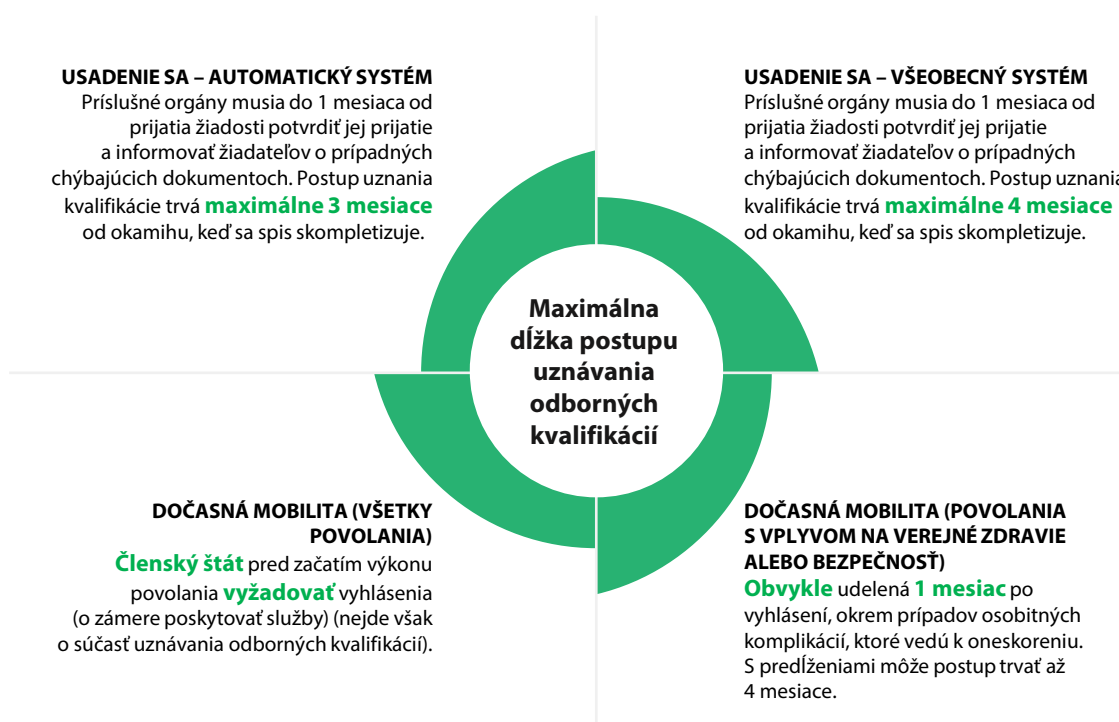
56 Lehota na aktualizáciu databázy regulovaných povolání s cieľom zohľadniť zmeny uplynula v júli 2023. Do februára 2024 však v databáze ešte nebolo aktualizovaných takmer 100 povolaní, najmä v Portugalsku, Česku a Poľsku.

57 Z členských štátov, ktoré sme kontrolovali, v rokoch 2017 – 2021 neuplatňovali predchádzajúce kontroly pri dočasnej mobilite pri žiadnom z povolání vybraných pre audit Rakúsko, Belgicko a Luxembursko. Príslušné orgány pre stavebných inžinierov v Česku v prípadoch dočasnej mobility však tieto kvalifikácie systematicky kontrolovali. Orgány tvrdili, že toto povolanie má vplyv na „verejné zdravie a bezpečnosť“. Podľa platnej smernice o uznávaní odborných kvalifikácií je takáto predchádzajúca kontrola možná *len* vtedy, keď je jej účelom zabrániť závažnému poškodeniu zdravia alebo bezpečnosti príjemcu týchto služieb v dôsledku nedostatočnej odbornej kvalifikácie poskytovateľa služieb. V tejto súvislosti považujeme takéto systematické kontroly za neprimerané.

Členské štáty zanedbávajú sledovanie dĺžky postupu uznávania

58 Pravidlá týkajúce sa maximálnej dĺžky postupu uznávania odborných kvalifikácií sú stanovené v smernici o uznávaní odborných kvalifikácií. Na *ilustrácii 11* sú zhrnuté rôzne lehoty stanovené v smernici.

Ilustrácia 11 – Maximálna dĺžka postupov uznávania odborných kvalifikácií na účely usadenia sa a dočasnej mobility

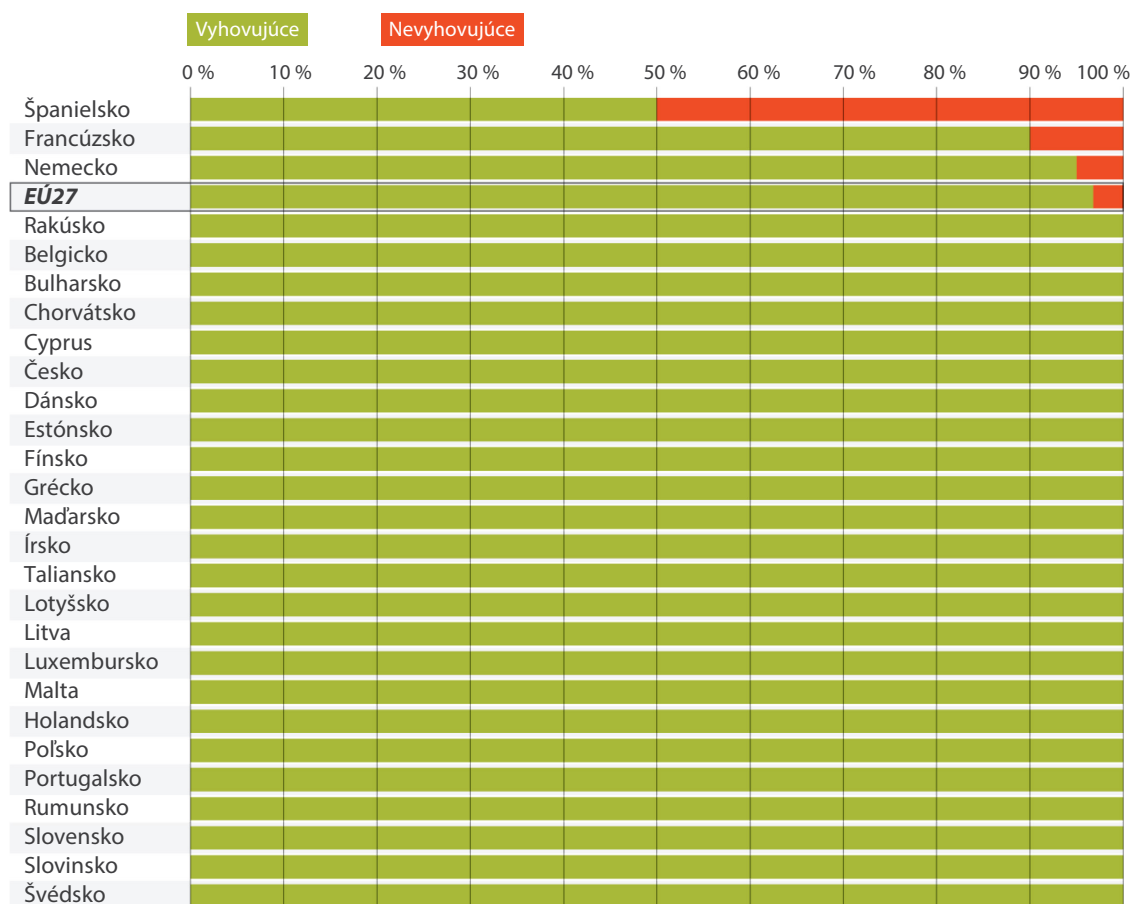

Zdroj: EDA na základe smernice o uznávaní odborných kvalifikácií.

59 V rámci svojho prieskumu príslušných orgánov sme ich požiadali, aby odhadli priemernú dĺžku postupu uznávania odborných kvalifikácií v prípade trvalého usadenia, a to v rámci automatického aj všeobecného systému, od okamihu, keď orgány dostali k dispozícii úplný spis.

60 Z odpovedí na prieskum týkajúcich sa automatického systému polovica respondentov zo Španielska a niekoľko respondentov z Francúzska a Nemecka uviedlo, že dĺžka konania o vydaní rozhodnutia o uznaní odborných kvalifikácií bola štyri mesiace alebo viac, a to od okamihu, keď sa spis skompletizoval, hoci v smernici sa povoľujú maximálne tri mesiace. Tieto prípady nedodržania ustanovení smernice predstavujú 3 % všetkých odpovedí týkajúcich sa automatického systému, pozri *ilustráciu 12*.

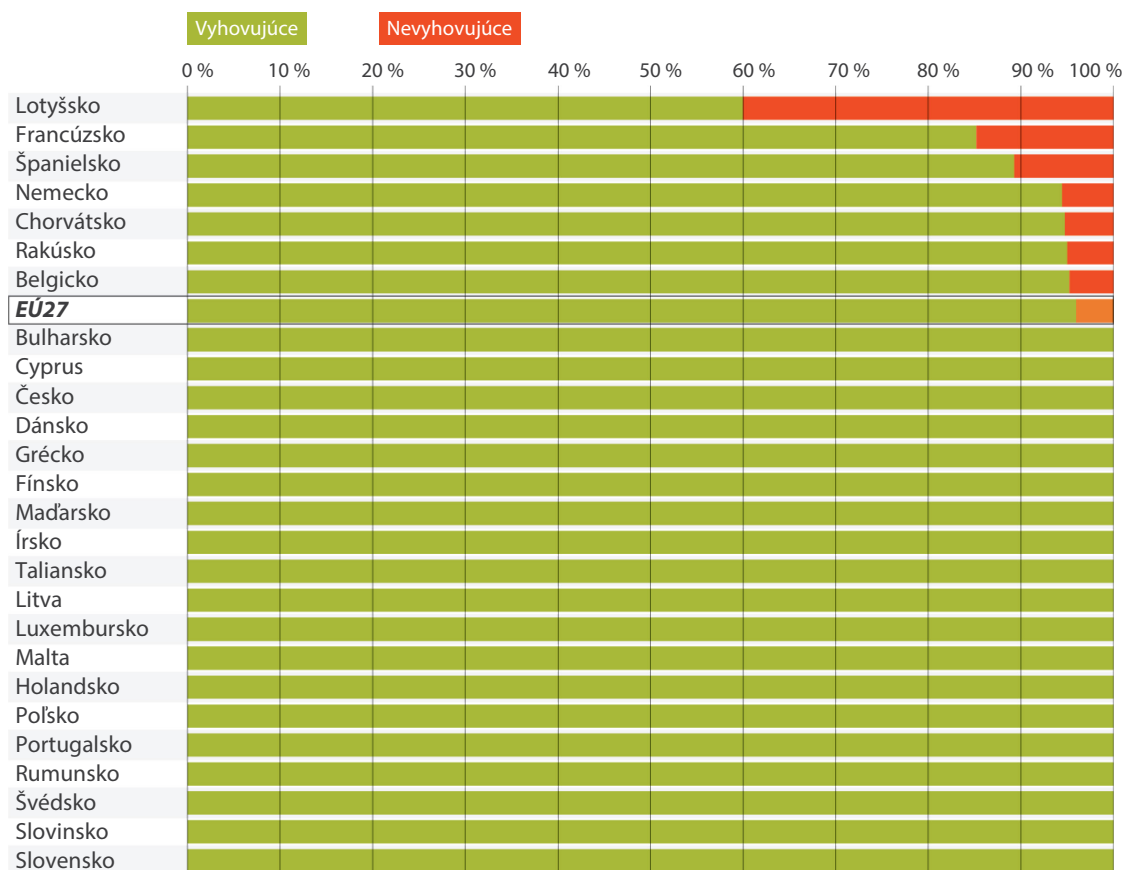
Ilustrácia 12 – Automatický systém – Odhadovaný priemer vyhovujúcich a nevyhovujúcich postupov uznávania odborných kvalifikácií z hľadiska dĺžky podľa vlastného vyhlásenia členských štátov

Zdroj: EDA na základe odpovedí na otázky 12.2 až 12.4 prieskumu.

61 Podobne sme príslušné orgány požiadali, aby odhadli dĺžku postupu uznávania odborných kvalifikácií v rámci všeobecného systému od okamihu, keď sa spis skompletizoval, pozri *ilustráciu 13*.

Ilustrácia 13 – Všeobecný systém – Odhadovaný priemer vyhovujúcich a nevyhovujúcich postupov uznávania odborných kvalifikácií z hľadiska dĺžky podľa vlastného vyhlásenia členských štátov

Zdroj: EDA na základe otázky 12.1 prieskumu.

62 Pokiaľ ide o odpovede na prieskum týkajúce sa všeobecného systému, v 40 % odpovedí z Lotyšska, v podstatnej časti odpovedí z Francúzska a Španielska a v niekoľkých odpovediach z Nemecka, Chorvátska, Rakúska a Belgicka bolo uvedené, že dĺžka postupu vydania rozhodnutia o uznaní odbornej kvalifikácie (od okamihu skompletizovania spisu) prekročila štyri mesiace stanovené v smernici. Všetky zaznamenané prípady nesúlady s ustanoveniami smernice tvoria 4 % všetkých odpovedí týkajúcich sa všeobecného systému. Konkrétne:

- niekoľko orgánov v Lotyšsku, vo Francúzsku, v Nemecku a Chorvátsku potrebovalo na dokončenie postupu v priemere 5 až 6 mesiacov,
- jednému orgánu v Belgicku trval postup v priemere 9 mesiacov,
- tri orgány v Španielsku a jeden vo Francúzsku potrebovali 6 mesiacov až jeden rok.

63 Počas našich auditov v štyroch vybraných členských štátoch sme uskutočnili rozhovory so zástupcami 21 príslušných orgánov zodpovedných za štyri vybrané povolania (pozri [prílohu I](#)). Keď sme ich požiadali o dôkazy opodstatňujúce dĺžku konania pri jednotlivých povolaniach, 18 orgánov potvrdilo, že ju nesledujú. Zistili sme, že dva príslušné belgické flámske orgány začali viesť takéto záznamy nedávno, ale zatiaľ to nestačilo na to, aby sme ich štatistiky mohli preskúmať. Rakúske spolkové ministerstvo práce a hospodárstva bolo schopné získať informácie o dĺžke konania len manuálne u stavebných inžinierov, pričom tieto štatistiky vznikli výlučne na účely nášho auditu.

64 V rámci nášho auditu takisto vyšla najavo prax, ktorá nie je v súlade so smernicou a ktorá zvyšuje riziko neprimeranej dĺžky trvania postupu uznávania kvalifikácií, pozri [rámček 5](#).

Rámček 5

Dĺžka postupu uznávania odborných kvalifikácií v Luxembursku nie je v súlade s dočasnou mobilitou v prípade povolání s vplyvom na zdravie a bezpečnosť

Hostiteľské členské štáty môžu spravidla požadovať, aby občania pred začatím výkonu činnosti v danej krajine oznámili svoj zámer vykonávať túto činnosť. Následne môže príslušný orgán rozhodnúť o overení kvalifikácie občana, pokiaľ má činnosť vplyv na „verejné zdravie alebo bezpečnosť“, čo je postup známy ako predchádzajúce kontroly. Tento postup by mal prebehnúť rýchlo, obvykle do jedného mesiaca. Z nášho testovania platformy guichet.lu (luxemburského jednotného kontaktného miesta) vyplynulo, že luxemburské orgány uplatňujú obrátené pravidlá. Občania musia najprv získať „štandardné“ rozhodnutie o uznaní odbornej kvalifikácie v rovnakých lehotách, aké platia pre usadenie sa, čo je proces, ktorý môže trvať až štyri mesiace. Až potom smie žiadateľ odoslať vyhlásenie o dočasnej mobilite.

Prvky na uľahčenie uznávania zavedené v revidovanej smernici sa príliš nepoužívajú

Zmiešané výsledky používania európskeho profesijného preukazu

65 Podávanie žiadostí o európsky profesijný preukaz a jeho vydávanie prebiehajú prostredníctvom plne elektronického systému. Systém bol zavedený v roku 2016 a v súčasnosti je preukaz dostupný pre päť povolání, pozri [ilustráciu 4](#). Nárok na získanie európskeho profesijného preukazu má jedno z povolání zahrnutých do našej vzorky – povolanie sestry zodpovednej za všeobecnú starostlivosť. Jednou z výhod preukazu je transparentnosť: dĺžka postupu na získanie preukazu a počet vydaných preukazov sa automaticky sledujú v informačnom systéme o vnútornom trhu. Komisia propagovala využívanie európskeho profesijného preukazu na [sociálnych médiách](#), pozri [ilustráciu 14](#).

Ilustrácia 14 – Komisia propaguje európsky profesijný preukaz na sociálnych médiách

Zdroj: Európska únia, YouTube (https://www.youtube.com/watch?v=N3if_6ZHsMM). GR GROW. Video si môžete prehrať kliknutím na obrázok.

66 Posudzovali sme, či v období 2017 – 2021 občania EÚ, ktorí chceli vykonávať jedno z piatich povolání, na ktoré sa preukaz vzťahuje, využívali európsky profesijný preukaz. Porovnali sme počet vydaných preukazov s celkovým počtom rozhodnutí nahlásených príslušnými orgánmi v databáze regulovaných povolání, ako je znázornené na *ilustrácii 20*.

67 Zistili sme, že európsky profesijný preukaz sa najviac používa pri dvoch povolaniach, konkrétne horskí vodcovia a realitní makléri. Zároveň sa príliš nevyužíva pri povolaniach s automatickým systémom, najmä v prípade sestier zodpovedných za všeobecnú starostlivosť, kde sa európskych profesijných preukazov týkalo len 5 % rozhodnutí. Toto zistenie sa zhoduje s našimi zisteniami z kontroly v Česku, kde v rokoch 2017 – 2021 boli vydané len dve takéto rozhodnutia týkajúce sa sestier z celkového počtu takmer 500 rozhodnutí.

68 Dôvod môže spočívať v jednej z hlavných nevýhod európskeho profesijného preukazu, konkrétne v jeho cene. Domovský a hostiteľský členský štát sú oprávnené vyberať za vydanie profesijného preukazu poplatky a náklady na postup môžu pre občanov predstavovať ďalšiu prekážku pracovnej mobility. V príklade použitom vo videu Komisie zdravotné sestry zodpovedné za všeobecnú starostlivosť, ktoré získali kvalifikáciu v Portugalsku a chcú vykonávať svoje povolanie v Rakúsku, platia za vydanie európskeho profesijného preukazu poplatok, ktorý vyberajú oba členské štáty. Namiesto 180 až 250 EUR za štandardný postup uznania v Rakúsku by zdravotné sestry, ktoré sa presťahujú z Portugalska do Rakúska, za uznanie svojej kvalifikácie prostredníctvom európskeho profesijného preukazu v skutočnosti zaplatili približne o 20 % vyššie poplatky, ako je ukázané v simulátore poplatkov na [ilustrácii 15](#).

Ilustrácia 15 – Simulátor poplatkov za európsky profesijný preukaz, na základe príkladu sestry zodpovednej za všeobecnú starostlivosť

Na tejto stránke

- Výhody európskeho profesijného preukazu
- Overte si, či môžete podať žiadosť pomocou EPP
- Vyberte si situáciu
- Postupy a lehoty
  - Aké podmienky sa vzťahujú na vašu situáciu?
  - Sťahujem sa natrvalo a chcem v hostiteľskej krajine vykonávať svoje povolanie
  - Chcem svoje služby poskytovať v hostiteľskej krajine dočasne
- Overte si formality týkajúce sa EPP vo vašej krajine
  - Simulátor
- Váš zamestnávateľ si môže overiť platnosť vášho EPP

Overte si formality týkajúce sa EPP vo vašej krajine

Simulátor

! Výsledky sú len orientačné, poplatky sa mohli zmeniť. Ak simulátor neobsahuje výber určitých možností, znamená to, že dotknuté krajiny zatiaľ neposkytli príslušné informácie. Naďalej však môžete použiť postup pre vydanie EPP a podať žiadosť. Príslušný orgán vám následne zašle informácie o požadovaných dokumentoch a aktuálnych poplatkoch.

Domovská krajina *	Portugalsko
Hostiteľská krajina *	Rakúsko
Povolanie *	Sestra zodpovedná za všeobecnú starostlivosť
Účel *	Usadenie
Vzťahuje sa na vás automatické uznanie? *	Áno

Poplatky uplatňované v domovskej krajine:

45 EUR

Poplatky uplatňované v hostiteľskej krajine:

180 EUR - 250 EUR

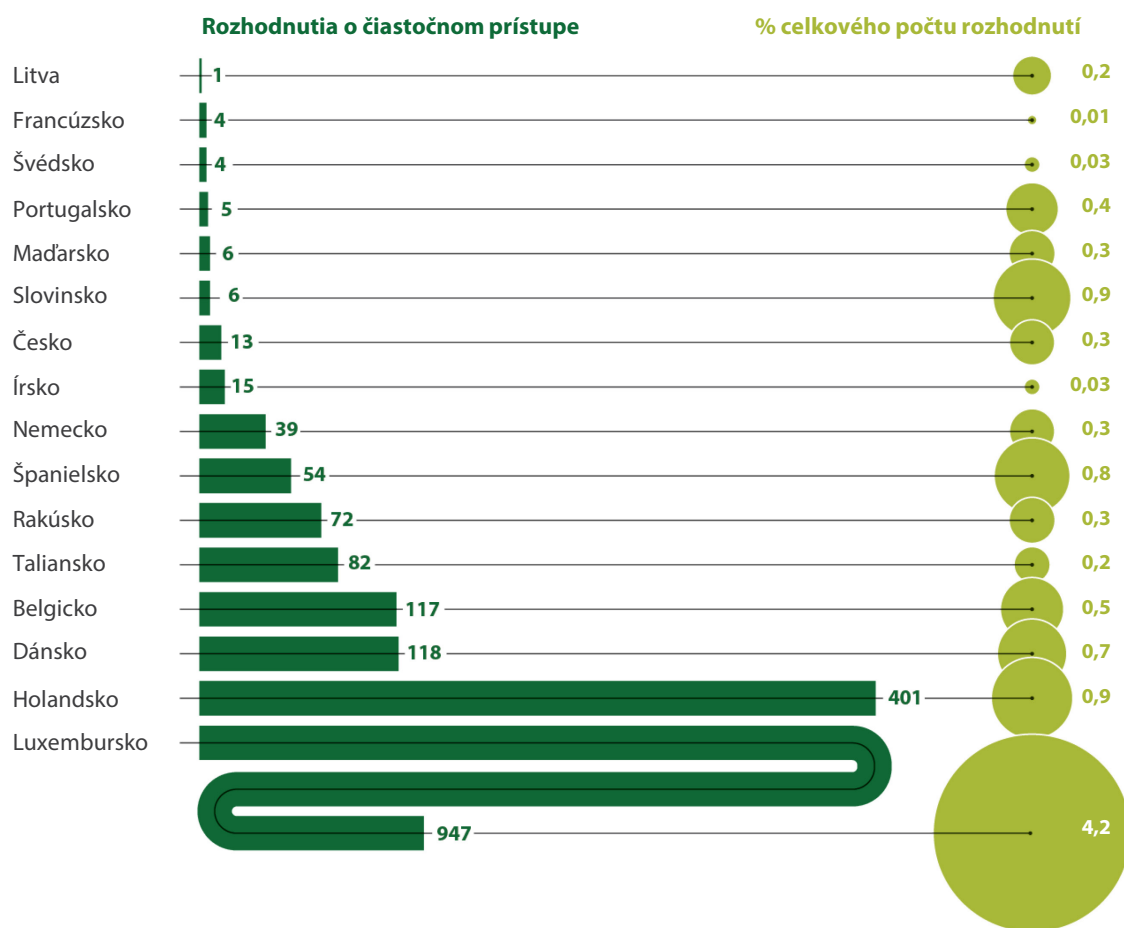
Poznámka: V simulátore sa uvádza, že poplatky sú orientačné a môžu sa zmeniť. Skutočná výška poplatku sa potvrdzuje pri podaní žiadosti.

Zdroj: Európska únia na základe [webového sídla Your Europe](#), december 2023.

Čiastočný prístup použitý pri menej ako 1 % všetkých vydaných rozhodnutí

69 Z našej analýzy databázy regulovaných povolání za roky 2017 – 2021 (pozri bod **13**) vyplynulo, že čiastočný prístup k povolaniu bol použitý v 16 členských štátoch. Predstavoval však menej ako 1 % všetkých rozhodnutí prijatých všetkými príslušnými orgánmi EÚ. Takmer polovicu týchto rozhodnutí – 947 rozhodnutí o uznaní odbornej kvalifikácie – vydalo Luxembursko, čo predstavuje približne 4,2 % všetkých jeho rozhodnutí, pozri *ilustráciu 16*.

Ilustrácia 16 – Používanie čiastočného prístupu (2017 – 2021) členskými štátmi

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie získaných v novembri 2023.

70 V štyroch členských štátoch, ktoré sme kontrolovali, sa čiastočný prístup používal najmä v prípade učiteľov (v Belgicku a Česku), pri zdravotníckych povolaniach (sestra v Luxembursku, chirurgický technolog a asistent v Rakúsku) a remeselníckych povolaniach (stolár, tesár a pokrývač v Česku).

Spoločné zásady odbornej prípravy sa v súčasnosti uplatňujú len v prípade lyžiarskych inštruktorov

71 Na záver sme posúdili, či sa využívajú spoločné zásady odbornej prípravy, ktoré sú stanovené v revidovanej smernici o uznávaní odborných kvalifikácií vrátane spoločného rámca odbornej prípravy na jednej strane a spoločnej skúšky odbornej prípravy na strane druhej.

72 Jednou z podmienok začlenenia nových povolání do spoločných zásad odbornej prípravy je, že dané povolania alebo vzdelávanie a odborná príprava vedúce k získaniu kvalifikácie pre dané povolanie by mali byť regulované aspoň v jednej tretine členských štátov. Zistili sme, že spoločný rámec odbornej prípravy sa doteraz nevyužíval, pretože sa nepodarilo dosiahnuť kvótu jednej tretiny členských štátov a zároveň bolo ťažké nájsť dostatočné spoločné prvky v rôznych odborných prípravách a regulačných rámcoch v členských štátoch.

73 Komisia spolu s členskými štátmi skúma, či je možné vytvoriť spoločný rámec odbornej prípravy pre povolanie fyzioterapeuta, hoci v čase nášho auditu neboli vypracované žiadne konkrétne plány. Nie je jasné, ako sa bude spoločný rámec odbornej prípravy uplatňovať a do akej miery sa bude líšiť od minimálnych harmonizovaných podmienok odbornej prípravy (pozri [ilustráciu 2](#)).

74 Spoločná skúška odbornej prípravy sa v súčasnosti uplatňuje len pri povolaní lyžiarskeho inštruktora. Toto opatrenie sme však nemohli podrobne skontrolovať, keďže povolanie lyžiarskeho inštruktora nie je regulované vo všetkých členských štátoch a v našej vzorke ho reguluje len Rakúsko. Rakúske orgány však potvrdili, že spoločná skúška odbornej prípravy pre lyžiarskych inštruktorov bola užitočná. Podľa databázy regulovaných povolání bol lyžiarsky inštruktor v rokoch 2017 – 2021 štvrtým najmobilnejším povolaním, pozri [ilustráciu 1](#).

Informačný systém o vnútornom trhu uľahčuje spoluprácu medzi členskými štátmi a Komisiou

Informačný systém o vnútornom trhu pre odborné kvalifikácie nie je používateľsky ústretový, ale príslušné orgány ho hojne využívajú

75 Revíziou smernice o uznávaní odborných kvalifikácií sa záväzné používanie informačného systému o vnútornom trhu rozšírilo na oznámenia o automaticky uznaných povolaniach (príloha V) a na novozavedené postupy spolupráce: európsky profesijný preukaz a výstražný mechanizmus, pozri *ilustráciu 17*. V rámci nášho auditu sme posúdili, či bol informačný systém o vnútornom trhu považovaný za užitočný a či ho príslušné orgány využívali.

Ilustrácia 17 – Záväzné používanie informačného systému o vnútornom trhu (IMI): medzi orgánmi a medzi orgánmi a Komisiou

Orgán s orgánom	Administratívna spolupráca pri individuálnych žiadostiach o uznanie odborných kvalifikácií
	Vkladanie výstrah
Orgán s Komisiou	Oznámenia na účely aktualizácie prílohy V (sektorové povolania)
	Plánovaná migrácia z databázy regulovaných povolání do IMI, ktorá sa začne v roku 2024

Zdroj: EDA na základe smernice o uznávaní odborných kvalifikácií, nariadenia o IMI a vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2023/423.

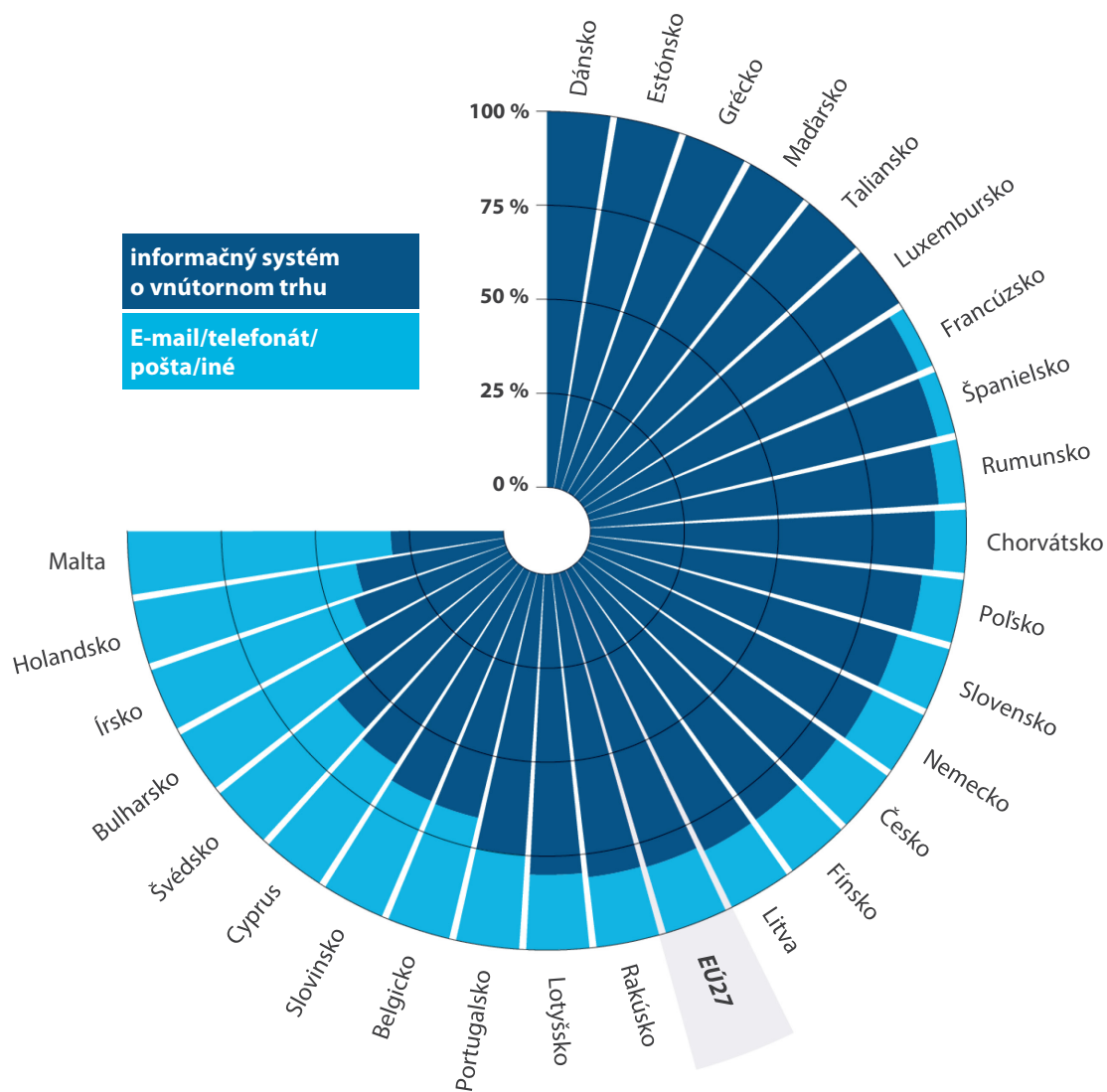
76 40 % respondentov nášho prieskumu uviedlo, že používanie informačného systému o vnútornom trhu je v oblasti odborných kvalifikácií komplikované z dôvodu jeho nepružnej štruktúry, a to napriek pomoci pri odbornej príprave, ktorú Komisia poskytla. V členských štátoch, ktoré sme kontrolovali, zástupcovia príslušných orgánov, s ktorými sme sa stretli, potvrdili, že nástroj používajú, pričom ho považujú za všeobecne užitočný, napr. na identifikáciu príslušných orgánov v domovských členských štátoch.

77 Na základe prieskumu a našich auditov sme zistili tieto nedostatky informačného systému o vnútornom trhu:

- **Nástroj nie je používateľsky ústretový:** obsahuje šesť skupín vopred vymedzených kategórií otázok s takmer 100 vopred vymedzenými základnými otázkami. Takýto štruktúrovaný prístup síce zabezpečuje súlad s právnymi predpismi, ale vyčerpávajúci charakter otázok vedie k tomu, že používatelia strávia dlhý čas hľadaním otázky, ktorá sa ich týka.
- **Zoznam príslušných orgánov nie je aktuálny:** vykonanie nášho prieskumu si vyžiadalo, aby 12 členských štátov poskytlo audítorskému tímu zoznam orgánov zodpovedných za uznávanie odborných kvalifikácií, keďže informácie obsiahnuté v informačnom systéme o vnútornom trhu boli zastarané. Napriek žiadostiam Komisie, aby členské štáty aktualizovali svoje zoznamy, sa tak nedialo sústavne,
- **Domovské krajiny reagujú na žiadosti oneskorene:** keďže neexistuje zákonom stanovená lehota, odpovede na žiadosti v informačnom systéme o vnútornom trhu sa nie vždy posielajú včas (podľa kontrolovaných členských štátov by sa mali poslať do dvoch týždňov). V rokoch 2017 – 2021 zaslali členské štáty iným členským štátom viac ako 50 000 požiadaviek týkajúcich sa individuálnych žiadostí, pričom na 28 %, t. j. približne 15 000 požiadaviek, nebola odpoveď doručená do dvoch týždňov. Oneskorenia následne nepriaznivo ovplyvňujú dĺžku postupu uznávania kvalifikácie v hostiteľskom členskom štáte.

78 V tejto súvislosti príslušné orgány v členských štátoch, ktoré sme kontrolovali, uviedli, že aj keď na iniciovanie žiadosti používajú informačný systém o vnútornom trhu, na komunikáciu o svojich požiadavkách (ich dosledovanie) majú tendenciu používať iné komunikačné prostriedky, najmä e-mail a/alebo telefón. Zo všetkých orgánov, ktoré odpovedali na náš prieskum, používa informačný systém o vnútornom trhu 82 % v niektorej fáze konania. Opäť sme však zaznamenali veľké rozdiely medzi členskými štátmi, pozri *ilustráciu 18*.

Ilustrácia 18 – Respondenti v členských štátoch, ktorí používajú informačný systém o vnútornom trhu pri uznávaní odborných kvalifikácií

Zdroj: EDA na základe otázky 13.1 prieskumu.

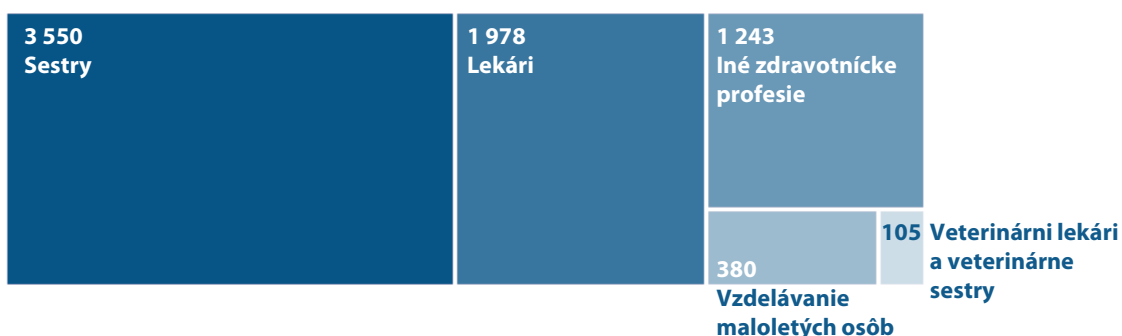
Orgány sú preťažené výstrahami a nezačleňujú ich do postupu uznávania

79 Revidovanou smernicou sa zaviedol výstražný mechanizmus medzi orgánmi členských štátov. Jeho účelom je zabezpečiť vysokú úroveň ochrany zdravia a spotrebiteľa. V revidovanej smernici sa zavádza povinnosť príslušných orgánov vkladať výstrahy do informačného systému o vnútornom trhu zo „závažných dôvodov“, aby ostatné členské štáty mohli tieto informácie použiť vo svojom individuálnom postupe uznávania. V súčasnosti neexistuje žiadne formálne právne vymedzenie závažného dôvodu a je na členských štátoch, aby posúdili, čo zaň možno považovať: porušenie odborných povinností, prebiehajúce disciplinárne opatrenia alebo odsúdenia. Výstrahy sa môžu týkať aj nezávažných prípadov a administratívnych záležitostí, ako je neplatenie členských príspevkov v profesijných organizáciách. Ďalší druh výstrah predstavujú falšované doklady o kvalifikácii, ktoré sú súčasťou samostatného modulu IMI. Takéto výstrahy sa vždy zakladajú na rozhodnutí súdu.

80 Podľa platnej smernice o uznávaní odborných kvalifikácií a nariadenia o informačnom systéme o vnútornom trhu príslušné orgány nie sú povinné pred prijatím rozhodnutia o uznaní odbornej kvalifikácie nahliadnuť do modulu výstrah zo závažných dôvodov.

81 V rokoch 2017 – 2021 členské štáty vložili do výstražného mechanizmu spolu viac ako 25 000 výstrah (zo závažných a z administratívnych dôvodov). Približne štvrtina z nich bola vložená zo závažných dôvodov, polovica z nich sa týkala povolania sestry a 5 % povolání súvisiacich so vzdelávaním maloletých osôb, pozri *ilustráciu 19*.

Ilustrácia 19 – Výstrahy poslané zo závažných dôvodov podľa povolání, EÚ27, 2017 – 2021

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie získaných v decembri 2023.

82 Zistili sme, že vzhľadom na vysoký počet týchto výstrah ich orgány v členských štátoch, ktoré sme navštívili, pri posudzovaní jednotlivých žiadostí o uznanie odbornej kvalifikácie nekontrolovali.

Proces zaradenia dokladov o formálnej kvalifikácii potrebných na automatické uznanie do zoznamu v prílohe V k smernici je ťažkopádny a dlhý, ale užitočný

83 Kvalifikácia občanov sa môže uznať automaticky na základe zoznamu kvalifikácií uvedeného v prílohe V k smernici o uznávaní odbornej kvalifikácie. Na zabezpečenie bezproblémového spracovania žiadostí sa príloha V musí pravidelne aktualizovať, najlepšie **raz za rok**. Aktualizácia sa začína oznámeniami členských štátov Komisii, ktoré sa vkladajú prostredníctvom informačného systému o vnútornom trhu, pozri **ilustráciu 17**. Komisia tieto informácie preskúma a prijme delegovaný akt. Cieľom aktualizácie prílohy V je zaručiť vzájomnú dôveru medzi orgánmi a umožniť rýchle spracovanie žiadostí. Na to, aby bola príloha V stále aktuálna, je však potrebná pomerne rozsiahla administratívna práca.

84 Komisia od roku 2013 prijala sedem delegovaných aktov a posledný z nich bol prijatý v čase nášho auditu, pozri **tabuľku 1**.

Tabuľka 1 – Podrobné informácie o siedmich delegovaných aktoch na aktualizáciu prílohy V

Právny text	Dátum prijatia	Počet mesiacov od poslednej aktualizácie
Revidovaná smernica o uznávaní odborných kvalifikácií (2013/55/EÚ)	20.11.2013	
Delegovaný akt 2016/790	13.1.2016	26
Delegovaný akt 2017/2113	11.9.2017	20
Delegovaný akt 2019/608	16.1.2019	16
Delegovaný akt 2020/548	23.1.2020	12
Delegovaný akt 2021/2183	25.8.2021	19
Delegovaný akt 2023/2383	23.5.2023	21
Delegovaný akt 2024/1395	5.3.2024	10
PRIEMER		18

Zdroj: EDA na základe delegovaných aktov.

85 Zistili sme, že aktualizácia prílohy V trvá v priemere jeden a pol roka, čím sa zvyšuje riziko, že držiteľia nových kvalifikácií nebudú môcť využiť automatický systém. Okrem toho neboli jasne stanovené lehoty, v ktorých by Komisia mala preskúmať oznámenia členských štátov a uverejniť príslušné delegované akty.

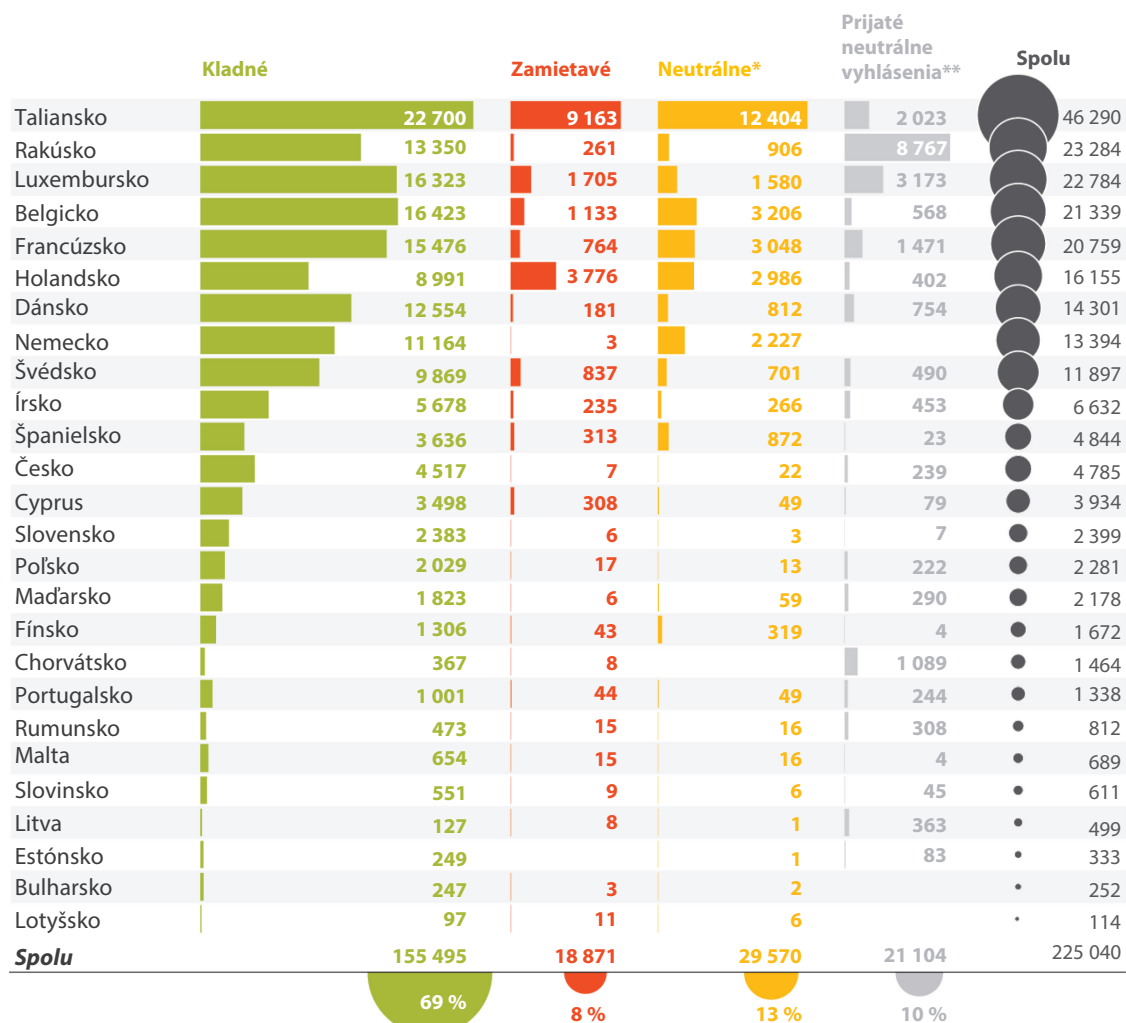
86 Napokon sme zistili, že najpoužívanejším automatickým systémom uznávania odborných kvalifikácií je systém založený na minimálnych požiadavkách na odbornú prípravu. Vzťahuje sa na sedem sektorových povolání (pozri *ilustráciu 2*), z ktorých je do našej vzorky zahrnutá sestra zodpovedná za všeobecnú starostlivosť. V súčasnosti sa neplánuje rozšírenie tohto systému na ďalšie povolania.

Následná kontrola údajov a správ zo strany Komisie je slabá

Komisia dostatočne nemonitorovala údaje v databáze regulovaných povolání a správy predkladané členskými štátmi každý druhý rok

87 Zo smernice o uznávaní odborných kvalifikácií vyplýva členským štátom povinnosť poslať každý druhý rok štatistické údaje (pozri bod 17). Členské štáty by mali takisto oznamovať rozhodnutia o uznaní odborných kvalifikácií v databáze regulovaných povolání. Preskúmali sme, či Komisia monitorovala správy a štatistiky poskytované členskými štátmi. V rokoch 2017 – 2021 vydalo 27 členských štátov viac ako 225 000 rozhodnutí o uznaní odborných kvalifikácií, z ktorých bolo viac ako 150 000 kladných (69 %), takmer 20 000 zamietavých (8 %) a zvyšné boli „neutrálne“ (23 %). Neutrálne rozhodnutia sa týkali tých rozhodnutí bez konečného výsledku (13 %) a vyhlásenia v rámci dočasnej mobility, pri ktorých sa neuskutočnili žiadne kontroly kvalifikácie (10 %), pozri *ilustráciu 20*.

Ilustrácia 20 – Rozhodnutia o uznaní prijaté príslušnými orgánmi v členských štátoch za obdobie 2017 – 2021

→ * Prebieha adaptačné obdobie, preskúmava sa, odvolanie.

→ ** Okrem prípadov, ktorých sa týka článok 7 ods. 4 (predchádzajúce kontroly).

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie získaných v novembri 2023.

88 Porovnali sme správy poslané Komisii zo všetkých členských štátov. Zistili sme, že sedem členských štátov⁴ neposlalo od roku 2017 žiadne správy. Zistili sme nezrovnalosti v súvislosti s vykazovaným obdobím, ktorého sa týkali správy členských štátov, a so zahrnutými informáciami. Nenašli sme žiadne usmernenia Komisie k tomu, ako sa majú tieto správy predkladať.

⁴ Rakúsko, Cyprus, Česko, Grécko, Lotyšsko, Luxembursko a Slovinsko.

89 Pokiaľ ide o spôsob oznamovania údajov v databáze regulovaných povolání, Komisia vydala usmernenia. Neobjasňuje sa v nich však, ako klasifikovať rozhodnutia vo všetkých prípadoch v databáze, napríklad keď rozhodnutie zahŕňa skúšku ako kompenzačné opatrenie, nie je isté, či ho orgány majú oznámiť ako neutrálne alebo ako kladné (pozri [prílohu IV](#)).

90 Takisto sme zistili, že Komisia neskontrolovala hodnovernosť štatistických údajov v databáze regulovaných povolání a nekontaktovala dotknuté členské štáty.

91 V rámci nášho auditu sme zistili prípady nespoľahlivých údajov a nahlásenia menšieho počtu rozhodnutí v databáze.

- Na základe našich kontrol štyroch členských štátov sme zistili, že počet rozhodnutí vydaných príslušnými orgánmi a počet rozhodnutí nahlásených v ich internom systéme nie vždy zodpovedal databáze regulovaných povolání,
- Podľa údajov poskytnutých Komisiou Grécko za roky 2017 – 2021 nenahlásilo žiadne štatistické údaje.
- Od marca 2023 do novembra 2023 české orgány nahlásili značný počet dodatočných rozhodnutí za obdobie 2017 – 2021 (+ 22 %). To naznačuje, že Česko spočiatku nahlasovalo menší počet rozhodnutí.
- V Rakúsku sa rozhodnutia o uznaní prijaté príslušnými orgánmi v regiónoch spravidla do databázy nenahlasovali. Tento IT nástroj neumožnil samostatné rozhranie pre každý región, pričom podľa orgánov by to bolo potrebné, keďže za to isté povolanie boli zodpovedné rôzne regióny alebo provincie. Okrem toho sme zistili, že všetky rozhodnutia sa vkladali manuálne, čo prispieva k vysokému riziku chýb. Pri diskusiách s Komisiou sme zistili, že údaje obsiahnuté v databáze regulovaných povolání sa majú od roku 2024 previesť do informačného systému o vnútornom trhu. V súčasnosti však neexistujú jasné plány, ako vyriešiť problém chýbajúcich vyhlásení a riziká spojené s manuálnym vkladáním.
- Napriek tomu, že Nemecko je [krajinou, do ktorej sa sťahuje najviac](#) občanov EÚ, počet rozhodnutí oznámených v databáze tvorí len 6 % z celkového počtu rozhodnutí. V novembri 2023 sme zistili, že zodpovedné nemecké ministerstvo nemá dostatočné ľudské zdroje na to, aby do databázy regulovaných povolání vložilo všetky rozhodnutia za roky 2017 – 2021. Komisii však poskytlo súbory vo formáte Excel obsahujúce štatistické údaje, keďže nebolo možné nahráť údaje automaticky, ale tieto rozhodnutia nezadalo do databázy.

92 Od roku 2016 a potom každé dva roky sa v revidovanej smernici pre členské štáty zaviedli nové povinnosti podávať správy o všetkých požiadavkách na reguláciu povolání, ktoré boli zrušené alebo zmiernené (t. j. nadväzujúce národné akčné plány). Povinnosť bola zavedená v rovnakom čase, ako bol predložený návrh smernice o proporcionality. Posúdili sme, či Komisia monitorovala také správy poskytované členskými štátmi. Zistili sme, že deväť členských štátov⁵ v rokoch 2017 – 2021 neuverejnilo žiadnu správu a päť⁶ členských štátov predložilo len niektoré z požadovaných správ. Komisia nám povedala, že správy boli povinné len vtedy, keď boli požiadavky zrušené alebo zmiernené. Zistili sme však, že Česko nepredložilo správu v januári 2024, hoci zmiernilo požiadavky na prístup k deviatim regulovaným povolaniam v roku 2023.

93 Okrem týchto požiadaviek na podávanie správ musia členské štáty aktualizovať aj databázu regulovaných povolání (záložku pre povolania). Komisia nás informovala, že v kontexte smernice o uznávaní odborných kvalifikácií nepovažuje za svoju úlohu formálne kontrolovať dôvody proporcionality. Čiastočne však kontrolovala kvalitu predložených údajov tým, že posudzovala, či členské štáty vložili informácie do príslušných polí.

Komisia reagovala na problémy s transpozíciou formou postupov v prípade nesplnenia povinnosti, ale členské štáty zatiaľ neprijali všetky potrebné nápravné opatrenia na úplné uplatňovanie smernice

94 Komisia v roku 2018 a 2019 začala postupy v prípade nesplnenia povinnosti súvisiace s odbornými kvalifikáciami. Týkali sa všetkých členských štátov.

95 Do februára 2024 12 členských štátov stále nenapravilo prípady nesplnenia povinnosti a vo všetkých členských štátoch pretrvávalo 75 problémov, hoci v porovnaní s marcom 2020 (130 otvorených problémov) to predstavovalo zníženie, pozri [prílohu V](#). Komisia zadala značnú časť práce spojenej s identifikáciou potenciálnych porušení pri transpozícii smernice externému konzultantovi.

---

⁵ Bulharsko, Cyprus, Estónsko, Grécko, Írsko, Litva, Luxembursko, Portugalsko a Španielsko.

⁶ Česko, Nemecko, Malta, Rumunsko a Slovensko poskytli informácie len za jeden rok.

Informácie, ktoré Komisia poskytuje občanom a členským štátom sú dostupné, ale nekonzistentné

96 Občania môžu nájsť informácie o uznávaní odborných kvalifikácií na rôznych webových sídlach: [Your Europe](#) (GR GROW), [databáza regulovaných povolání](#) (GR GROW), národné [jednotné kontaktné miesta](#) (portály elektronickej verejnej správy poskytujúce online informácie) a sídla príslušných orgánov členských štátov. Hodnotili sme, či občania môžu na týchto webových stránkach nájsť minimum informácií, ktoré potrebujú, ako napríklad:

- zoznam povolání, ktoré sú regulované v rôznych členských štátoch,
- zoznam povolání, na ktoré sa vzťahuje predchádzajúca kontrola kvalifikácie,
- zoznam povolání, na ktoré sa vzťahuje európsky profesijný preukaz,
- požiadavky a informácie o postupoch uznávania odborných kvalifikácií,
- poplatky za uznanie kvalifikácií,
- podrobné informácie o postupe pri odvolaní.

97 Overili sme aj to, či občania majú k dispozícii ľahko dostupné informácie o uznávaní odborných kvalifikácií od Komisie a členských štátov a či sú informácie z týchto rôznych zdrojov úplné, spoľahlivé a konzistentné.

Od roku 2019 všetky členské štáty, ktoré sme kontrolovali, zlepšili dostupnosť informácií pre občanov

98 V roku 2019 Komisia kontrolovala, či sú informácie o uznávaní odborných kvalifikácií dostupné online na webových sídlach jednotných kontaktných miest. Všetkým členským štátom zaslala formálne výzvy, ktoré sa týkali dostupných online informácií o platných pravidlách na získanie uznania odborných kvalifikácií, postupoch a formalitách prístupu k regulovaným povolaniam a online pomoci pri výklade a spracúvaní konkrétnych požiadaviek. Počas našej práce v teréne v období od mája do októbra 2023 sme overovali aj informácie o uznávaní odborných kvalifikácií dostupné online a kontrolovali sme, či od roku 2019 došlo k zlepšeniu.

99 Zistili sme, že vo všetkých štyroch členských štátoch, ktoré sme kontrolovali, sa dosiahol pokrok, keďže občania mohli nájsť aspoň minimum informácií, ktoré požadovali, online. Tieto informácie boli dostupné aspoň v jednom úradnom jazyku členského štátu a v angličtine.

Informácie o uznávaní odborných kvalifikácií poskytované občanom na webových sídlach Komisie a členských štátov nie sú vždy konzistentné a spoľahlivé

100 Overili sme aj to, či sú online informácie poskytnuté členskými štátmi v súlade s informáciami uvedenými na webových sídlach Komisie. V štyroch kontrolovaných členských štátoch bol zoznam povolání, na ktoré sa vzťahuje európsky profesijný preukaz, na webových sídlach EÚ rovnaký ako na vnútroštátnych webových sídlach. Vo všetkých štyroch členských štátoch sme však zistili nezrovnalosti v zozname regulovaných povolání, pozri [rámček 6](#).

Rámček 6

Nezrovnalosti v zoznamoch regulovaných povolání

Databáza regulovaných povolání obsahovala v prípade Rakúska (jednotné kontaktné miesto Viedeň), Belgicka a Česka menej regulovaných povolání než zoznamy vedené jednotlivými členskými štátmi. Rakúsko malo 31 dodatočných povolání, Belgicko 142 a Česko 36. Dôvod spočíval najmä v špecializácii v zdravotníckych povolaniach.

Vo Viedni sa vyskytovali rozdiely aj v iných povolaniach, ako je sociálna pedagogika, spoločnosti ponúkajúce údržbu výťahov a iné špecifické povolania v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy alebo dopravy. V Belgicku sa v národnom zozname podrobne uvádzali všetky regulované povolania podľa obcí alebo regiónov, takže v tomto zozname sa vyskytovali viackrát, ale v databáze regulovaných povolání len raz. V Česku však boli povolania v jadrovom a banskom sektore v národnom zozname, ale nie v databáze.

Naopak v Luxembursku databáza regulovaných povolání obsahovala o 171 regulovaných povolání viac ako národný zoznam. Týkalo sa to všetkých odvetví vrátane špecializácií v zdravotníctve a povolání v oblasti obchodu, remesiel a priemyslu (napr. mäsiar, pekár, kaderník či kozmetička).

101 Porovnali sme zoznamy povolání s vplyvom na verejné zdravie a bezpečnosť medzi databázou regulovaných povolání a zoznamami členských štátov a zistili sme, že nie sú konzistentné. Na základe týchto zoznamov sa určuje, či občan musí absolvovať predchádzajúce kontroly v rámci dočasnej mobility, pozri bod 53. V **rámčeku 7** sú znázornené príklady v členských štátov, ktoré sme kontrolovali.

Rámček 7

Nezrovnalosti v zoznamoch povolání, na ktoré sa vzťahujú predchádzajúce kontroly

Zistili sme, že v prípade Belgicka, Česka a Luxemburska je v databáze regulovaných povolání uvedených viac povolání, ktoré podliehajú predchádzajúcej kontrole v prípade dočasnej mobility, než v zoznamoch členských štátov (rozdiel 22 povolání v prípade Belgicka, 21 povolání v prípade Česka a 32 povolání v prípade Luxemburska). Dôvodom opäť boli najmä špecializácie v povolaniach v oblasti zdravotnej starostlivosti.

V Belgicku sa v dvoch zoznamoch líšilo mapovanie povolání. Okrem toho povolania fyzioterapeut, hasič a príslušník civilnej ochrany podliehali predchádzajúcim kontrolám podľa zoznamu členského štátu, ale nie podľa databázy regulovaných povolání.

V Česku boli predchádzajúce kontroly pre viaceré povolania zrušené v nadväznosti na činnosť pracovnej skupiny pre presadzovanie jednotného trhu (SMET) v roku 2020, ale v čase nášho auditu databáza regulovaných povolání nebola aktualizovaná.

V Rakúsku (jednotné kontaktné miesto Viedeň) sa nám nepodarilo zosúladiť informácie z rôznych zdrojov o povolaniach podliehajúcich predchádzajúcej kontrole. V databáze regulovaných povolání bolo uvedených 62 povolání, zatiaľ čo na webovom sídle jednotného kontaktného miesta je v nemčine uvedených 74 povolání a v angličtine 56 povolání. Povolania boli uvedené odlišne aj v nemeckej a anglickej verzii.

102 Vo všeobecnosti sme zistili, že najaktuálnejšie informácie týkajúce sa regulovaných povolání obsahuje databáza regulovaných povolání. V čase nášho auditu však na žiadnom z webových sídel jednotných kontaktných miest v členských štátoch, ktoré sme kontrolovali, nebolo občanom poskytnuté priame prepojenie na databázu regulovaných povolání.

Závery a odporúčania

103 Občania Európskej únie majú právo pracovať v ktoromkoľvek členskom štáte EÚ. Európska únia monitoruje práva občanov na mobilitu pracovnej sily v regulovaných povolaniach. EÚ využila svoju úlohu koordinátora v oblasti zamestnanosti a v roku 2005 prijala smernicu o uznávaní odborných kvalifikácií. Cieľom smernice je zabrániť členským štátom, aby ukladali neprimerané podmienky občanom jedného členského štátu EÚ, ktorí chcú vykonávať regulované povolanie v inom členskom štáte. Rámec odborných kvalifikácií má takisto zaručiť, aby služby poskytované v ktoromkoľvek členskom štáte spĺňali rovnaké normy verejného zdravia a bezpečnosti.

104 Dospeli sme k záveru, že uznávanie odborných kvalifikácií v EÚ predstavuje základný, ale málo a nejednotne používaný mechanizmus na vykonávanie povolania v inom členskom štáte.

105 Sčítali sme počet regulovaných povolání v EÚ a zistili sme, že v roku 2023 stále podliehalo regulácii 5 700 povolání (v priemere 212 na členský štát) a že systémy uznávania odborných kvalifikácií pravdepodobne využilo len 6 % občanov, ktorí sa v období 2017 – 2019 presťahovali do iného členského štátu. Dostupné údaje nám neumožňujú posúdiť, koľko občanov EÚ sa presťahovalo do iného členského štátu, ale nemôžu tam vykonávať svoje povolanie, pretože je regulované hostiteľským štátom a ich kvalifikácia nebola uznaná. Neexistujú ani žiadne údaje o tom, koľko občanov sa z dôvodu ťažkostí pri uznávaní kvalifikácie nepresťahovalo (body [26](#) až [37](#)).

106 Zistili sme, že pri uplatňovaní smernice členskými štátmi sa vyskytujú nedostatky priamo ovplyvňujúce občanov, ktorí chcú vykonávať regulované povolanie v inom členskom štáte. Skonštatovali sme, že chýbajú elektronické postupy, poplatky za použitie postupu uznávania sú stanovené svojvoľne a v jednotlivých členských štátoch sa značne líšia, orgány vyžadujú viac dokumentov, ako je stanovené v smernici a kódexe správania, ukladajú neprimerané predchádzajúce kontroly a kompenzačné opatrenia a postupy trvajú dlhšie, ako je stanovené (body [38](#) až [64](#)).

107 Úmyslom smernice revidovanej v roku 2013 bolo zmodernizovať postup uznávania odborných kvalifikácií. Zistili sme, že občania a orgány príliš nevyužívali nové opatrenia s výnimkou informačného systému o vnútornom trhu, a preto preskúmanie prinieslo do praxe len malú pridanú hodnotu. Zistili sme, že európsky profesijný preukaz bol sprístupnený pre profesie, na ktoré sa niekedy vzťahuje aj automatický systém a s týmto postupom môžu byť spojené vyššie náklady ako so štandardným postupom. Okrem toho členské štáty takmer nevyužívali možnosť povoliť čiastočný prístup: čiastočného prístupu sa týkalo menej ako 1 % všetkých prijatých rozhodnutí o uznaní. Napokon, viac ako 10 rokov po revízii boli nové postupy uznávania založené na spoločných zásadách odbornej prípravy vypracované (a teda aj používané) len pri jedinom povolani (body 65 až 74).

108 V revidovanej smernici sa zaviedlo povinné používanie informačného systému o vnútornom trhu pre odborné kvalifikácie, čo napriek problémom spojeným s jeho používaním uľahčilo vzájomnú spoluprácu medzi členskými štátmi a medzi členskými štátmi a Komisiou. Príslušné orgány však pri uznávaní odborných kvalifikácií nezohľadňovali výstrahy vložené do systému inými členskými štátmi, aj keď sa tieto výstrahy týkali závažných dôvodov, pre ktoré v súčasnosti neexistuje formálne právne vymedzenie. Závažné dôvody by mohli zahŕňať porušenie odborných povinností v minulosti, disciplinárne opatrenia alebo odsúdenia. Napokon, hlavnú časť smernice tvorí príloha V so zoznamom kvalifikácií pre sedem sektorových povolaní, ktorá posilňuje vzájomnú dôveru medzi príslušnými orgánmi, neboli však stanovené žiadne lehoty pre Komisiu na aktualizáciu tohto zoznamu (body 75 až 86).

109 Zistili sme aj to, že Komisia sa zaoberala problémami s transpozíciou s cieľom zabezpečiť riadne fungovanie európskeho systému uznávania odborných kvalifikácií, ale že dostatočne nemonitorovala, ako členské štáty uplatňujú smernicu v praxi a či si splnili svoje povinnosti týkajúce sa podávania správ (body 87 až 95).

110 Napokon sme zistili, že informácie poskytované občanom, ktorí chcú vykonávať regulované povolanie v inom členskom štáte, sú oproti minulosti dostupnejšie, ale stále sú často nespoľahlivé a nekonzistentné (body 96 až 102).

111 Na základe našich zistení odporúčame:

Odporúčanie 1 – Zabezpečiť jednotné uplatňovanie systému uznávania odborných kvalifikácií

Komisia by mala:

- a) objasniť, napríklad navrhnutím zmien v právnych predpisoch alebo vydaním odporúčaní Komisie:
  - dôležitosť vykonávať pri testoch primeranosti členských štátov preskúmanie Komisiou a/alebo nezávislým orgánom,
  - koncepciu dôsledkov pre verejné zdravie a bezpečnosť, aby sa zabránilo reštriktívnemu výkladu pravidiel orgánmi, ktorý by bránil účinnému postupu uznávania odborných kvalifikácií;
- b) monitorovať účinnosť celého systému a v prípade zistenia nedostatkov prijať včasné a účinné nápravné opatrenia, najmä so zameraním na získavanie harmonizovaných údajov od členských štátov v súlade s ich povinnosťami v oblasti podávania správ, ako aj na zabezpečenie dodržiavania lehôt stanovených v smernici pre jednotlivé postupy uznávania.

Cieľový dátum vykonania: 2025

Odporúčanie 2 – Začleniť výstražný mechanizmus do postupu uznávania

---

Komisia by mala:

- a) v súvislosti s výstražným mechanizmom vysvetliť, napríklad prostredníctvom vykonávacieho aktu, pojem „závažné dôvody“;
- b) zaviesť pre členské štáty povinnosť používať výstražný mechanizmus v rámci informačného systému o vnútornom trhu pri postupoch uznávania a zabezpečiť primerané spracovanie výstrah prijatých zo závažných dôvodov. To je zvlášť dôležité pri pracovníkoch, ktorí sú v priamom kontakte s pacientmi alebo maloletými osobami.

Cieľový dátum vykonania: čo najskôr, najneskôr do roku 2025

Odporúčanie 3 – Aktualizácia prílohy V a skrátenie lehoty na uznanie prostredníctvom automatického systému pre sektorové povolania

---

Komisia by pri navrhovaní zmien právnych predpisov mala zväžiť:

- a) stanovenie povinnosti každoročne aktualizovať prílohu V k smernici;
- b) pre automatický systém založený na prílohe V skrátenie lehoty na prijatie odôvodnených rozhodnutí príslušnými orgánmi na 1 mesiac od dátumu predloženia úplného spisu žiadateľa.

Cieľový dátum vykonania: 2026

Odporúčanie 4 – Zabezpečiť poskytovanie spoľahlivých a konzistentných informácií pre občanov

---

Komisia by mala nabádať členské štáty, aby občanom poskytovali jednotný zdroj informácií na úrovni EÚ (alebo odkaz naň), a zabezpečili, aby poskytované informácie – vrátane napríklad toho, či je určité povolanie regulované, či podlieha predchádzajúcim kontrolám alebo kompenzačným opatreniam, a očakávaných poplatkoch za postup uznávania – boli vždy spoľahlivé.

Cieľový dátum vykonania: 2025

Túto správu prijala komora II, ktorej predsedá Annemie Turtelboom, členka Dvora audítorov, v Luxemburgu na svojom zasadnutí dňa 15. mája 2024.

Za Dvor audítorov

Tony Murphy
predseda

Prílohy

Príloha I – Organizácie, s ktorých zástupcami sme sa stretli a hovorili v členských štátoch

Zainteresaná strana	Funkcia/Oblasť zodpovednosti	Názov organizácie
Rakúsko		
Príslušné orgány pre povolania zahrnuté do vzorky	Príslušný orgán pre povolanie stavebného inžiniera	<i>Bundesministerium für Arbeit und Wirtschaft</i> (Spolkové ministerstvo práce a hospodárstva)
	Príslušný orgán pre povolanie tesára (usadenie sa)	<i>Amt der Wiener Landesregierung</i> (Vláda regiónu Viedeň)
	Príslušný orgán pre povolanie tesára (dočasná mobilita)	<i>Bundesministerium für Arbeit und Wirtschaft</i> (Spolkové ministerstvo práce a hospodárstva)
	Príslušný orgán pre povolanie stredoškolského učiteľa	<i>Bundesministerium für Bildung, Wissenschaft und Forschung</i> (Spolkové ministerstvo pre vzdelávanie, vedu a výskum)
	Príslušný orgán pre povolanie stredoškolského učiteľa (Viedeň)	<i>Bildungsdirektion für Wien</i> (Riaditeľstvo pre vzdelávanie mesta Viedeň)
	Príslušný orgán pre povolanie sestry zodpovednej za všeobecnú starostlivosť	<i>Bundesministerium für Soziales, Gesundheit, Pflege und Konsumentenschutz</i> (Spolkové ministerstvo pre sociálne veci, zdravie, starostlivosť a ochranu spotrebiteľa)
Iné zainteresované strany	SOLVIT	<i>Bundesministerium für Arbeit und Wirtschaft</i> (Spolkové ministerstvo práce a hospodárstva)
	Asistenčné centrum	<i>Bundesministerium für Arbeit und Wirtschaft</i> (Spolkové ministerstvo práce a hospodárstva)
	Národné informačné centrá pre akademické uznávanie v EÚ	<i>Bundesministerium für Arbeit und Wirtschaft</i> (Spolkové ministerstvo práce a hospodárstva)
	Jednotné kontaktné miesto Viedeň	<i>Amt der Wiener Landesregierung</i> (Vláda regiónu Viedeň)
	Pre povolanie stavebného inžiniera	<i>Kammer der Architekten und Ingenieurkonsulenten für Wien, Niederösterreich und Burgenland</i> (Komora stavebných inžinierov pre Viedeň, Dolné Rakúsko a Burgenland)
	(Rakúske) Verejné služby zamestnanosti	<i>Arbeitsmarktservice Wien – Landesgeschäftsstelle</i>

Zainteresovaná strana	Funkcia/Oblasť zodpovednosti	Názov organizácie
	Pre štátnych príslušníkov tretích krajín	<i>Österreichischer Integrationsfonds (Rakúsky integračný fond)</i>
	Pre štátnych príslušníkov tretích krajín	<i>Bundeskanzleramt (Rakúske spolkové kancelárstvo)</i>
	Poradenstvo a pomoc pri postupe uznávania	<i>Anlaufstelle Wien (AST Wien) – Perspektive, Beratungszentrum für Migranten und Migrantinnen</i>
Belgicko		
Príslušné orgány pre povolania zahrnuté do vzorky	Príslušný orgán pre povolanie tesára – región Valónsko	<i>Service public de Wallonie, Département du Développement économique</i>
	Príslušný orgán pre povolanie tesára – región Brusel-hlavné mesto	<i>Service public régional de Bruxelles</i>
	Príslušný orgán pre povolanie stredoškolského učiteľa – Francúzske spoločenstvo Belgicka	<i>Fédération Wallonie-Bruxelles, Administration générale de l'Enseignement, Direction générale de l'Enseignement supérieur, de l'Enseignement tout au long de la vie et de la Recherche scientifique a Direction générale des personnels de l'enseignement</i>
	Príslušný orgán pre povolanie stredoškolského učiteľa – Flámske spoločenstvo	<i>Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI)</i>
	Príslušný orgán pre povolanie sestry zodpovednej za všeobecnú starostlivosť (federálna úroveň)	<i>Service Public Fédéral Santé Publique/Federale Overheidsdienst Volksgezondheid/Föderale Öffentliche Dienst Volksgesundheit</i>
	Príslušný orgán pre povolanie sestry zodpovednej za všeobecnú starostlivosť – Flámske spoločenstvo	<i>Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid</i>
	Príslušný orgán pre povolanie sestry zodpovednej za všeobecnú starostlivosť – Francúzske spoločenstvo Belgicka	<i>Fédération Wallonie-Bruxelles, Administration générale de l'Enseignement – Direction générale de l'Enseignement supérieur, de l'Enseignement tout au long de la vie et de la Recherche scientifique – Direction de l'agrément des prestataires de soins de santé</i>
	Príslušný orgán pre povolanie sestry zodpovednej za všeobecnú starostlivosť – Nemecky hovoriace spoločenstvo	<i>Ministerium der Deutschsprachigen Gemeinschaft, Fachbereich Gesundheit und Senioren</i>

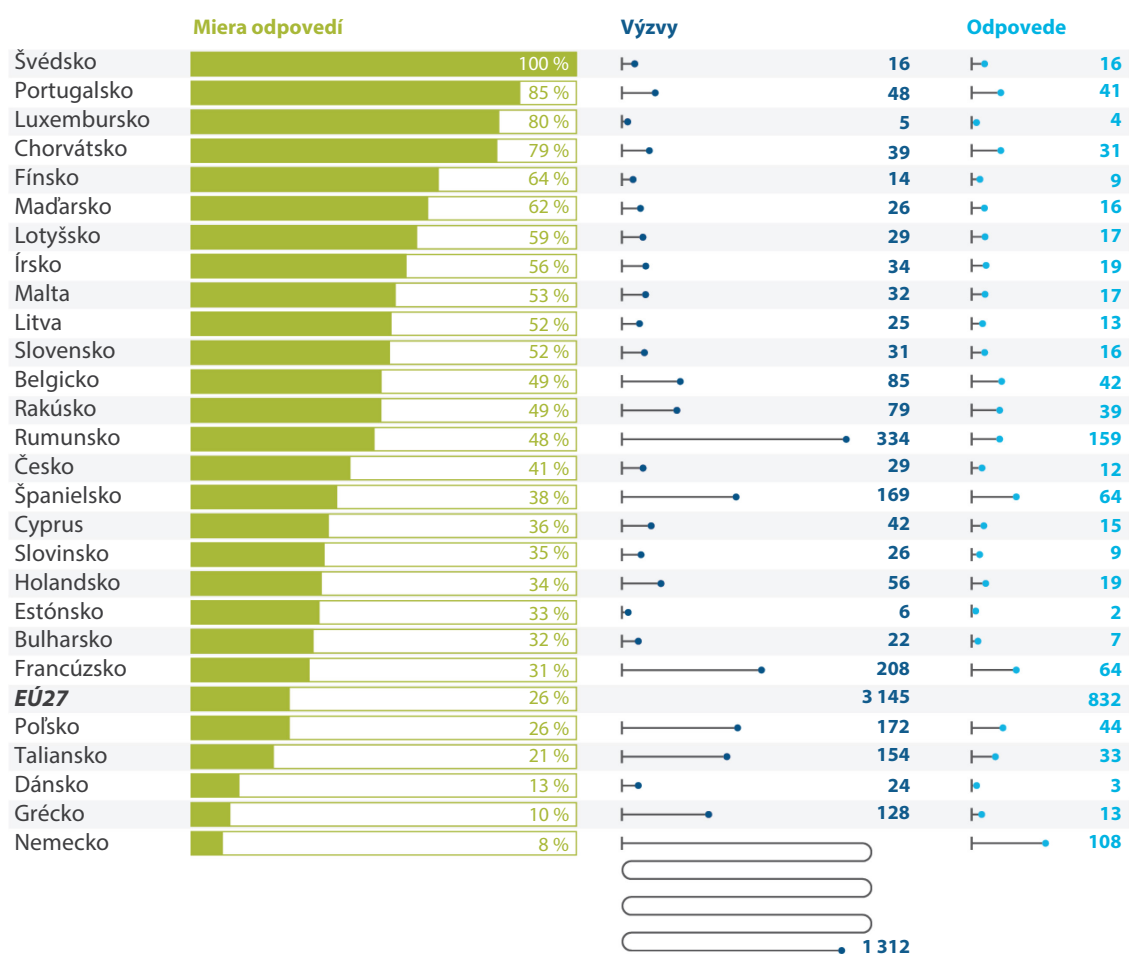
Zainteresaná strana	Funkcia/Oblasť zodpovednosti	Názov organizácie
Iné zainteresované strany	Národný koordinátor IMI	<i>Service Public Fédéral Économie, PME, Classes moyennes et Énergie/Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie/Föderale Öffentliche Dienst Wirtschaft, KMB, Mittelstand und Energie</i>
	Asistenčné centrum	<i>Service Public Fédéral Économie, PME, Classes moyennes et Énergie/Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie/Föderale Öffentliche Dienst Wirtschaft, KMB, Mittelstand und Energie</i>
	Jednotné kontaktné miesto	<i>Service Public Fédéral Économie, PME, Classes moyennes et Énergie/Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie/Föderale Öffentliche Dienst Wirtschaft, KMB, Mittelstand und Energie</i> <i>Service Public Fédéral Stratégie & Appui/Federale Overheidsdienst Beleid & Ondersteuning/Föderale Öffentliche Dienst Politik und Unterstützung</i>
	Pre povolanie stavebného inžiniera (úroveň EÚ, ale stretnutie sa uskutočnilo počas kontroly v Belgicku)	ENGINEERS EUROPE
	Pre povolanie stredoškolského učiteľa (úroveň EÚ, ale stretnutie sa uskutočnilo počas kontroly v Belgicku)	Európsky odborový výbor pre vzdelávanie
	Pre povolanie sestry zodpovednej za všeobecnú starostlivosť (úroveň EÚ, ale stretnutie sa uskutočnilo počas kontroly v Belgicku)	Európska federácia asociácií zdravotných sestier
	Pre povolanie sestry zodpovednej za všeobecnú starostlivosť	<i>L'Union Générale des Infirmiers de Belgique</i>
	Pre povolanie sestry zodpovednej za všeobecnú starostlivosť	<i>Fédération Nationale des Infirmiers de Belgique</i>
	Politika a podpora verejnej služby	<i>Service Public Fédéral Stratégie & Appui/Federale Overheidsdienst Beleid & Ondersteuning/Föderale Öffentliche Dienst Politik und Unterstützung</i>

Zainteresaná strana	Funkcia/Oblasť zodpovednosti	Názov organizácie
Česko		
Príslušné orgány pre povolania zahrnuté do vzorky	Príslušný orgán pre povolanie stavebného inžiniera	Česká komora autorizovaných inžinýrov a techniků činných ve výstavbě
	Príslušný orgán pre povolanie tesára	Ministerstvo průmyslu a obchodu, odbor živností a spotřebitelské legislativy)
	Príslušný orgán pre povolanie stredoškolského učiteľa	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
	Príslušný orgán pre povolanie sestry zodpovednej za všeobecnú starostlivosť	Ministerstvo zdravotnictví, odbor ošetrovatelství a nelékařských povolání
Iné zainteresované strany	SOLVIT	Ministerstvo průmyslu a obchodu, odbor evropských záležitostí a vnitřního trhu
	Asistenčné centrum	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
	Národný koordinátor IMI	Ministerstvo průmyslu a obchodu, odbor evropských záležitostí a vnitřního trhu
	Jednotné kontaktné miesto	Ministerstvo průmyslu a obchodu
	Pre povolanie tesára	Hospodářská komora České republiky
	Pre povolanie sestry zodpovednej za všeobecnú starostlivosť	Česká asociace sester
Luxembursko		
Príslušné orgány pre povolania zahrnuté do vzorky	Príslušný orgán pre povolanie stavebného inžiniera	<i>Ministère de l'Enseignement supérieur et de la Recherche</i> (Ministerstvo vysokoškolského vzdelávania a výskumu)
	Príslušný orgán pre povolanie tesára	<i>Ministère de l'Economie – Direction Générale PME et Entrepreneuriat</i> (Ministerstvo hospodárstva – Generálne riaditeľstvo pre MSP a podnikanie)
	Príslušný orgán pre povolanie tesára	<i>Ministère de l'Education nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse</i> (Ministerstvo vzdelávania, detí a mládeže)
	Príslušný orgán pre povolanie sestry zodpovednej za všeobecnú starostlivosť	<i>Ministère de la Santé</i> (Ministerstvo zdravotníctva)
Iné zainteresované strany	SOLVIT	<i>Ministère de l'Economie</i> (Ministerstvo hospodárstva)
	Asistenčné centrum	<i>Ministère de l'Enseignement supérieur et de la Recherche</i> (Ministerstvo vysokoškolského vzdelávania a výskumu)

Zainteresaná strana	Funkcia/Oblasť zodpovednosti	Názov organizácie
	Národný koordinátor IMI	<i>Ministère de la Fonction publique</i> (Ministerstvo pre verejnú službu)
	Ombudsman	
Európska komisia a ďalšie orgány		
Európska komisia, GR GROW Európska komisia, GR EMPL Eurostat, Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre štatistiku Európsky orgán práce Európske stredisko pre rozvoj odborného vzdelávania Európsky hospodársky a sociálny výbor Európsky inštitút pre rodovú rovnosť Európsky ombudsman		

Zdroj: EDA.

Príloha II – Miera odpovedí na prieskum podľa jednotlivých členských štátov

Zdroj: EDA na základe prieskumu.

Príloha III – Hlavní aktéri v oblasti uznávania odborných kvalifikácií

	Hlavní aktéri	Úlohy a povinnosti
Úroveň EÚ	Európska komisia	Zabezpečuje jednotné uplatňovanie práva EÚ. Osobitné povinnosti podľa smernice 2005/36/ES
	Európsky orgán práce (ELA)	Podporuje presadzovanie pravidiel EÚ týkajúcich sa mobility pracovnej sily.
	Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV)	Tvorený organizáciami zamestnávateľov a pracovníkov a konzultuje sa s ním v riadnom legislatívnom postupe.
	Európsky ombudsman	Pomáha občanom EÚ riešiť problémy s administratívou EÚ tým, že vyšetroje sťažnosti na nesprávny úradný postup.
	Súdny dvor Európskej únie (SDEÚ)	Rozhoduje o prípadoch nesplnenia povinnosti postúpených Komisiou.
EÚ/ členský štát	Pracovná skupina pre presadzovanie jednotného trhu (SMET)	Fórum Komisie a členských štátov na vysokej úrovni, ktoré identifikuje prekážky jednotného trhu a zavádza riešenia.
	Skupina koordinátorov	Koordinuje činnosti príslušných orgánov a podporuje jednotné uplatňovanie práva EÚ v oblasti uznávania odborných kvalifikácií.
Úroveň členských štátov	Národné ministerstvá (národní koordinátori)	Transponujú a vykonávajú príslušné smernice o uznávaní odborných kvalifikácií.
	Príslušné orgány	Prijímajú rozhodnutia o udelení alebo zamietnutí prístupu k regulovaným povolaniam.
	Jednotné kontaktné miesta	Portály elektronickej verejnej správy umožňujúce absolvovanie elektronických administratívnych postupov.
	Národné asistenčné centrá	Poskytujú informácie o postupe uznávania a platných pravidlách v jednotlivých členských štátoch.
	Národné centrá SOLVIT	Hľadajú riešenia problémov spôsobených nesprávnym uplatňovaním právnych predpisov o vnútornom trhu.
	Národní ombudsmani	Pomáhajú občanom EÚ riešiť problémy s administratívou členských štátov tým, že vyšetrojú sťažnosti na nesprávny úradný postup.

Zdroj: EDA.

Príloha IV – Rôzne druhy rozhodnutí príslušných orgánov

Výsledok	Systém	Druhy rozhodnutí/vyhlásení podľa smernice 2005/36/ES	Lehota
Kladné	Usadenie sa	Automatické kladné rozhodnutie pre sektorové povolania (príloha V) Kladné rozhodnutie pre automatický systém na základe uznania odbornej praxe (príloha IV)	3 mesiace
		Kladné bez uloženia kompenzačných opatrení (všeobecný systém) Kladné po skúške spôsobilosti (všeobecný systém) Kladné po adaptačnom období (všeobecný systém) Čiastočný prístup udelený na základe článku 4f smernice	4 mesiace
	Dočasné poskytovanie služieb	Žiadna kontrola kvalifikácií – kladné automatické (článok 7 ods. 4 písm. a)) Kontrola kvalifikácií týkajúcich sa regulovaných povolaní, ktoré majú vplyv na verejné zdravie alebo bezpečnosť – kladné automatické (článok 7 ods. 4 písm. b)) Kontrola kvalifikácií týkajúcich sa regulovaných povolaní, ktoré majú vplyv na verejné zdravie alebo bezpečnosť – kladné po kompenzačnom opatrení (článok 7 ods. 4 písm. b)) Žiadna reakcia v lehote – implicitne kladné rozhodnutie (článok 7 ods. 4 predposledný odsek)	1 mesiac v prípade vplyvu na verejné zdravie a bezpečnosť (+ 1 mesiac v prípade ťažkostí)
Zamietavé	Usadenie sa	Automatické zamietavé rozhodnutie pre sektorové povolania (príloha V) Zamietavé rozhodnutie v rámci automatického systému na základe odbornej praxe (príloha IV)	3 mesiace
		Zamietavé automatické, všeobecný systém Zamietavé po skúške spôsobilosti (všeobecný systém) Zamietavé po adaptačnom období (všeobecný systém) Zamietnutý čiastočný prístup (vrátane zamietnutí zo závažných dôvodov všeobecného záujmu – článok 4f ods. 2)	4 mesiace
	Dočasné poskytovanie služieb	Kontrola kvalifikácií týkajúcich sa regulovaných povolaní, ktoré majú vplyv na verejné zdravie alebo bezpečnosť – záporné automatické (článok 7 ods. 4 písm. b)) Kontrola kvalifikácií týkajúcich sa regulovaných povolaní, ktoré majú vplyv na verejné zdravie alebo bezpečnosť – záporné po kompenzačnom opatrení (článok 7 ods. 4 písm. b))	3 mesiace (1 na rozhodnutie + 1 v prípade ťažkostí + 1 na kompenzačné opatrenie)
Neutrálne (predchádzajúce vyhlásenie)	Dočasné poskytovanie služieb	Vyhlásenia prijaté hostiteľskou krajinou týkajúce sa regulovaných povolaní, ktoré <u>nemajú</u> vplyv na verejné zdravie alebo bezpečnosť	Písomné vyhlásenie vydané vopred

Výsledok	Systém	Druhy rozhodnutí/vyhlášení podľa smernice 2005/36/ES	Lehota
Neutrálne (iné)	Usadenie sa/Dočasné poskytovanie služieb	Preskúmava sa (všetky prípady, v ktorých príslušné orgány z akéhokoľvek dôvodu neprijali konečné rozhodnutie) Prebieha adaptačné obdobie Odvolanie podľa článku 51 ods. 3	Čo najskôr

Poznámka: Lehoty len pre rozhodnutia o usadení sa: lehota 1 mesiac na potvrdenie prijatia žiadosti orgánmi a informovanie žiadateľa o chýbajúcich dokumentoch. Líši sa od lehoty na rozhodnutie o uznaní po prijatí úplného spisu.

Zdroj: EDA na základe informácií poskytnutých Komisiou.

Príloha V – Problémy, ktoré Komisia zistila v členských štátoch

	Zistený problém	Povolanie	Článok smernice o uznávaní odborných kvalifikácií	Nevyriešené problémy v členských štátoch (03/2020)	Nevyriešené problémy v členských štátoch (02024)
Sektorové povolania	Zabezpečenie dostatočnej dĺžky odbornej prípravy v rokoch a v prípade potreby v hodinách odbornej prípravy (a Európsky systém prenosu a zhromažďovania kreditov (ECTS) len na dobrovoľnom základe)	Lekár, špecializovaný lekár	24, 25, 28	0	1
		Sestra zodpovedná za všeobecnú starostlivosť ¹	31	3	2
		Zubný lekár, špecializovaný zubný lekár	34, 35	0	1
		Veterinárny lekár	38	0	0
		Pôrodná asistentka	40, 41	1	1
		Farmaceut	44	0	0
		Architekt	46	0	0
	Nový zoznam kompetencií	Sestra zodpovedná za všeobecnú starostlivosť ¹	31 ods. 7	1	0
	Aktuálne informácie o vedomostiach a zručnostiach	Lekár	24 ods. 3	0	0
		Sestra zodpovedná za všeobecnú starostlivosť ¹	31 ods. 6	0	0
		Veterinárny lekár	38 ods. 3	0	0
		Pôrodná asistentka	40 ods. 3	0	0
		Farmaceut	44 ods. 3	0	0
		Architekt	46 ods. 2	0	0
	Zabezpečenie správneho pomeru medzi teoretickou a klinickou časťou odbornej prípravy a/alebo koordinácia medzi teoretickou a klinickou odbornou prípravou	Lekár, špecializovaný lekár		0	0
		Sestra zodpovedná za všeobecnú starostlivosť ¹	31	0	0
		Pôrodná asistentka		1	0
	Zabezpečenie prístupu k minimálnemu zoznamu odborných činností	Všeobecný lekár (výkon povolania)	29	1	0
		Zubný lekár	36	0	0

	Zistený problém	Povolanie	Článok smernice o uznávaní odborných kvalifikácií	Nevyriešené problémy v členských štátoch (03/2020)	Nevyriešené problémy v členských štátoch (02024)
		<i>Pôrodná asistentka</i>	42	1	1
		<i>Farmaceut</i>	45	1	1
		<i>Architekt</i>	48	0	0
	<i>Zabezpečenie minimálnych podmienok pre stáže/praktickú alebo klinickú odbornú prípravu</i>	<i>Lekár, špecializovaný lekár</i>	28 ods. 3, 25 ods. 3		0
		<i>Sestra zodpovedná za všeobecnú starostlivosť¹</i>	31 ods. 5		0
		<i>Architekt</i>	46 ods. 4	0	0
	<i>Všeobecné nadobudnuté práva a iné nadobudnuté práva uvedené v článku 23</i>	<i>Lekár, špecializovaný lekár</i>	23	0	0
		<i>Sestra zodpovedná za všeobecnú starostlivosť¹</i>	23	0	0
		<i>Zubný lekár, špecializovaný zubný lekár</i>	23	0	0
		<i>Veterinárny lekár</i>	23	0	0
		<i>Pôrodná asistentka</i>	23	0	0
		<i>Farmaceut</i>	23	0	0
		<i>Architekt</i>	23	0	0
	<i>Nadobudnuté práva pre konkrétne povolanie</i>	<i>Lekár, špecializovaný lekár</i>	27, 30	1	0
		<i>Sestra zodpovedná za všeobecnú starostlivosť¹</i>	33, 33a	1	0
		<i>Zubný lekár, špecializovaný zubný lekár</i>	37	0	1
<i>Pôrodná asistentka</i>		43, 43a	1	0	
<i>Architekt</i>		49	0	0	
<i>Iné problémy (minimálne predmety odbornej prípravy uvedené v prílohe V)</i>	<i>Lekár, špecializovaný lekár</i>	Príloha V	0	0	
	<i>Sestra zodpovedná za všeobecnú starostlivosť¹</i>	Príloha V	0	0	
	<i>Zubný lekár, špecializovaný zubný lekár</i>	Príloha V	0	0	
	<i>Veterinárny lekár</i>	Príloha V	1	0	

	Zistený problém	Povolanie	Článok smernice o uznávaní odborných kvalifikácií	Nevyriešené problémy v členských štátoch (03/2020)	Nevyriešené problémy v členských štátoch (02024)
		<i>Pôrodná asistentka</i>	<i>Príloha V</i>	0	0
		<i>Farmaceut</i>	<i>Príloha V</i>	0	0
	<i>Iné problémy (podmienky prístupu pre špecializovaných zubných lekárov, otvorenie nových lekární, osobitné výnimky pre architektov, odmeňovanie účastníkov odbornej prípravy – špecialistov v lekárskej praxi, schválenie zdravotnými poisťovňami)</i>	<i>Zubný lekár, špecializovaný zubný lekár, lekár, špecializovaný lekár, farmaceut, architekt</i>	<i>35 ods. 1, 21 ods. 4, 25 ods. 3, 47, 55</i>	0	0
Všeobecný systém uznávania	<i>Zmeny úrovni kvalifikácie</i>		<i>11, 13</i>	1	2
	<i>Mobilita pracovníkov z neregulujúcich do regulujúcich členských štátov (1 rok odbornej praxe)</i>		<i>13</i>	2	3
	<i>Revidované ustanovenia o uložení kompenzačných opatrení</i>		<i>14</i>	2	3
	<i>Iné problémy (napríklad neuplatňovanie všeobecného systému uznávania pre sektorové povolania, ak nie sú splnené podmienky automatického uznania)</i>		<i>10</i>	1	1
			<i>12</i>		
Dočasné poskytovanie služieb	<i>Požadovanie dokladu o dvojročnej odbornej praxi (pričom je možné požadovať len jeden rok), ak povolanie nie je v domovskom členskom štáte regulované, alebo požadovanie odbornej praxe získanej v jednom členskom štáte; alebo žiadna výnimka v prípade regulovaného vzdelávania a odbornej prípravy</i>		<i>5 ods. 1 písm. b)</i>	1	3
			<i>7 ods. 2 písm. d)</i>		
	<i>Neodôvodnené skúmanie služieb, ktoré sa budú poskytovať alebo žiadosti o dokumenty nad rámec zoznamu uvedeného v článku 7 ods. 2</i>		<i>7 ods. 1 – 2</i>	6	4
	<i>Platnosť predchádzajúcich vyhlásení na celom území hostiteľského členského štátu</i>		<i>7 ods. 2a</i>	0	1

	Zistený problém	Povolanie	Článok smernice o uznávaní odborných kvalifikácií	Nevyriešené problémy v členských štátoch (03/2020)	Nevyriešené problémy v členských štátoch (02024)
	<i>Nezabezpečenie toho, aby žiadateľ bol schopný poskytovať svoju službu do 1 mesiaca od rozhodnutia príslušných orgánov o uložení predchádzajúcej skúšky spôsobilosti (článok 7 ods. 4)</i>		<i>7 ods. 4 tretí pododsek</i>	1	0
	<i>Systematické uplatňovanie predchádzajúcich kontrol kvalifikácií podľa článku 7 ods. 4; uplatňovanie predchádzajúcich kontrol pri povolaniach, ktoré zrejme nemajú vplyv na verejné zdravie a bezpečnosť príjemcov služieb, alebo na povolania, na ktoré sa vzťahuje automatické uznávanie; nedodržanie požiadavky zabezpečiť, aby kontroly nepresahovali rámec toho, čo je nevyhnutné</i>		<i>7 ods. 4</i>	3	2
	<i>Stanovovanie takých profesijných pravidiel pre poskytovateľov služieb, ktoré nie sú priamo spojené s odbornou kvalifikáciou</i>		<i>5 ods. 3</i>	4	4
	<i>Automatická/pro forma registrácia poskytovateľov služieb bez záruk, že sa tým nezdrží alebo neskomplikuje poskytovanie služieb, alebo že poskytovateľom služieb nevzniknú dodatočné náklady; oslobodenie zahraničných poskytovateľov služieb od požiadaviek týkajúcich sa registrácie vo verejnom orgáne sociálneho zabezpečenia</i>		<i>6</i>	4	3
	<i>Iné problémy (napríklad administratívna spolupráca, zásada dočasného alebo príležitostného poskytovania služieb, netransponovaná celá hlava II pre konkrétne povolanie(a), povinnosti informovať príjemcov služieb, používanie odborného titulu)</i>		<i>hlava II, článok 5 ods. 1, článok 7 ods. 3, články 8 a 9</i>	4	4
Transparentnosť	<i>Neuveedenie zoznamu existujúcich regulovaných povolaní so špecifikáciou činností v rámci každého povolania, zoznam regulovaného vzdelávania a odbornej prípravy a odbornej prípravy s osobitnou štruktúrou</i>		<i>59 ods. 1</i>	1	4

	Zistený problém	Povolanie	Článok smernice o uznávaní odborných kvalifikácií	Nevyriešené problémy v členských štátoch (03/2020)	Nevyriešené problémy v členských štátoch (02024)
	<i>Neuvedenie zoznamu povolání, pri ktorých sa považuje za potrebná kontrola kvalifikácií pred prvým poskytnutím služieb podľa článku 7 ods. 4 vrátane primeraného odôvodnenia</i>		59 ods. 2	1	1
	<i>Chýbajúce posúdenia proporcionality platných požiadaviek (do januára 2016)</i>		59 ods. 3 a 5	2	2
	<i>Nepredloženie národných akčných plánov</i>		59 ods. 5	3	1
	<i>Chýbajúce posúdenia proporcionality nových alebo zmenených požiadaviek (zavedené od januára 2016)</i>		59 ods. 3 a 59 ods. 5 druhá veta	2	2
	<i>Nepredloženie dvojročných správ o požiadavkách, ktoré boli zrušené alebo sú menej prísne</i>		59 ods. 6	1	1
	<i>Nepredloženie dvojročných správ vrátane štatistických zhrnutí a hlavných problémov vyplývajúcich z uplatňovania smernice</i>		60 ods. 1	0	2
Čiastočný prístup	<i>Vylúčenie niektorých povolání zo zásady čiastočného prístupu (vylúčenie „sektorových“ povolání per se, neodôvodnené vylúčenie iných povolání, neposudzuje sa individuálne v jednotlivých prípadoch)</i>		4f	3	3
	<i>Iné problémy</i>			0	0
Kontroly jazykových znalostí	<i>Smie sa vyžadovať len znalosť jedného úradného jazyka hostiteľského členského štátu</i>		53 ods. 2	1	1
	<i>Systematické kontroly jazykových znalostí sa smú uplatňovať len u pracovníkov, ktorých povolanie má vplyv na bezpečnosť pacientov</i>		53 ods. 3	1	2
	<i>Kontroly jazykových znalostí by nemali byť obmedzené na záväzné jazykové skúšky</i>		53 ods. 4	5	2
	<i>Iné problémy</i>		53 ods. 4	0	1
Stáže	<i>Uznávanie odborných stáží</i>		55a	2	3
	<i>Lehoty vrátane predĺženia lehôt</i>		4c ods. 1, 4d	0	0

	Zistený problém	Povolanie	Článok smernice o uznávaní odborných kvalifikácií	Nevyriešené problémy v členských štátoch (03/2020)	Nevyriešené problémy v členských štátoch (02024)
Európsky profesijný preukaz (EPC)	<i>Automatické uznanie, ak nebolo prijaté žiadne rozhodnutie alebo nebola zorganizovaná skúška</i>		<i>4d ods. 5</i>	0	0
	<i>Európsky profesijný preukaz nie je úplne transponovaný pre niektoré povolania alebo v častiach dotknutého členského štátu</i>		<i>4d</i>	0	0
	<i>Nie je správne vymedzená úloha domovského členského štátu</i>		<i>4b ods. 3, vykonávacie nariadenie (EÚ) 2015/983</i>	0	1
	<i>Neurčenie príslušných orgánov</i>		<i>4a ods. 6</i>	1	0
	<i>Iné problémy (napríklad možnosti odvolaní, požiadavky na dokumenty, zrušenie platnosti európskeho profesijného preukazu, nejednoznačné znenie)</i>			0	1
Výstražný mechanizmus	<i>Lehoty na odosielanie výstrah</i>		<i>56a ods. 2, 56a ods. 3</i>	0	0
	<i>Výstrahy neboli úplne zavedené pri niektorých povolaniach alebo v častiach dotknutého členského štátu</i>		<i>56a ods. 1, 2, 3</i>	0	2
	<i>Neboli poslané žiadne výstrahy alebo bol poslaný len nepatrný počet</i>		<i>56a</i>	0	0
	<i>Výstrahy vôbec neboli zavedené</i>		<i>56a</i>	1	0
	<i>Iné problémy (napríklad ochrana údajov, vymazanie údajov, povinnosť informovať príslušného odborníka, prístup k prostriedkom nápravy, druhy zahrnutých rozhodnutí)</i>		<i>56a ods. 1, 56a ods. 5 – 7</i>	0	1

	Zistený problém	Povolanie	Článok smernice o uznávaní odborných kvalifikácií	Nevyriešené problémy v členských štátoch (03/2020)	Nevyriešené problémy v členských štátoch (02024)
Prístup k online informáciám, postupy a zníženie byrokracie	<i>Nezákonné postupy týkajúce sa žiadostí o dokumenty (dokumenty presahujúce rámec povolený smernicou, neodôvodnené preklady, overené kópie atď.)</i>		<i>7 ods. 2, 50, príloha VII k ZFEÚ a články 49 a 56 tejto zmluvy</i>	4	7
	<i>Asistenčné centrá</i>		<i>57b</i>	0	0
	<i>Dostupnosť informácií prostredníctvom jednotných kontaktných miest</i>		<i>57</i>	28	0
	<i>Dostupnosť online postupov (a možnosť vyplniť ich online)</i>		<i>57a</i>	28	0
Iné problémy	<i>Vymedzenia (napríklad skúška spôsobilosti, regulované povolanie)</i>		3	2	1
	<i>Rozsah uplatňovania revidovanej smernice, prvé uznanie kvalifikácií tretích krajín, vzťah k iným nástrojom EÚ</i>		2	1	1
	<i>Zásada automatického uznávania povolaní s harmonizovanými požiadavkami na odbornú prípravu alebo remeselných, obchodných a priemyselných povolaní</i>		21	0	1
			15 – 17		
	<i>Potvrdenie o prijatí dokumentov do 1 mesiaca a informácie o chýbajúcich dokumentoch</i>		51	1	1
SÚHRN PROBLÉMOV v členských štátoch				130	75

Zdroj: EDA na základe informácií Komisie, február 2024.

Skratky

Cedefop: Európske stredisko pre rozvoj odborného vzdelávania

EHSV: Európsky hospodársky a sociálny výbor

EIGE: Európsky inštitút pre rodovú rovnosť

ELA: Európsky orgán práce

EPC: európsky profesijný preukaz

GR GROW: Generálne riaditeľstvo pre vnútorný trh, priemysel, podnikanie a MSP

IMI: informačný systém o vnútornom trhu

RPD: databáza regulovaných povolání

RPQ: uznávanie odborných kvalifikácií

SDG: jednotná digitálna brána

ZFEÚ: Zmluva o fungovaní Európskej únie

Odpovede Komisie

<https://www.eca.europa.eu/sk/publications/sr-2024-10>

Harmonogram

<https://www.eca.europa.eu/sk/publications/sr-2024-10>

Audítorský tím

V osobitných správach EDA sa predkladajú výsledky jeho auditov, ktoré sa týkajú politik a programov EÚ alebo tém súvisiacich s riadením z konkrétnych rozpočtových oblastí. EDA vyberá a navrhuje tieto audítorské úlohy tak, aby mali maximálny vplyv, pričom sa zohľadňujú riziká z hľadiska výkonnosti či zhody, výška súvisiacich príjmov alebo výdavkov, budúci vývoj a politický a verejný záujem.

Tento audit výkonnosti uskutočnila audítorská komora II, ktorá sa špecializuje na výdavkové oblasti investícií na podporu súdržnosti, rastu a začlenenia a ktorej predsedá členka EDA Annemie Turtelboom. Audit viedol člen EDA Stef Blok, ktorému pomáhali vedúci kabinetu Johan Adriaan Lok a ataše kabinetu a vedúca úlohy Laurence Sz wajkajzer, hlavná manažérka Maria Eulàlia Reverté i Casas a audítori Zuzana Pikulová, Rene Reiterer, Jussi Bright, Lena Rangus, Borja Martin Simon a Petra Verhasselt. Jennifer Schofield poskytla jazykovú podporu, Giuliana Lucchese pomoc týkajúcu sa grafického dizajnu a Britta Middelberg pomáhali pri prieskume.

Zľava doprava: Borja Martin Simon, Jennifer Schofield, Lena Rangus, Stef Blok, Rene Reiterer, Britta Middelberg, Zuzana Pikulova, Laurence Sz wajkajzer, Giuliana Lucchese, Jussi Bright, Maria Eulàlia Reverté i Casas, Johan Adriaan Lok.

AUTORSKÉ PRÁVA

© Európska únia, 2024

Politika týkajúca sa opakovaného použitia materiálov Európskeho dvora audítorov (EDA) je stanovená v [rozhodnutí EDA 6/2019](#) o politike otvoreného prístupu a opakovanom použití dokumentov.

Pokiaľ sa nestanovuje inak (napr. v osobitnom upozornení o autorských právach), obsah materiálov EDA vo vlastníctve EÚ podlieha licencií [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licence](#). Vo všeobecnosti je preto opakované použitie povolené pod podmienkou, že sa náležite uvedie zdroj a označia prípadné zmeny. Tí, ktorí opakovane používajú obsah EDA, nesmú skresliť pôvodný význam alebo odkaz. EDA nenesie zodpovednosť za žiadne dôsledky opakovaného použitia.

V prípade, že konkrétny materiál zobrazuje alebo opisuje identifikovateľné súkromné osoby, napr. fotografie zamestnancov EDA, alebo ak obsahuje prácu tretej strany, je potrebné získať dodatočné povolenie.

Ak je tento súhlas udelený, ruší a nahrádza sa ním uvedené všeobecné povolenie a jasne sa vymedzí každé prípadné obmedzenie týkajúce sa použitia.

V prípade použitia či šírenia obsahu materiálov, ktoré EÚ nevlastní, je potrebné žiadať povolenie priamo od držiteľov autorských práv.

Politika EDA týkajúca sa opakovaného použitia materiálov sa nevzťahuje na softvér ani dokumenty, ktoré podliehajú právam priemyselného vlastníctva, ako sú patenty, ochranné známky, zapísané dizajny, logá a názvy.

Webové sídla inštitúcií Európskej únie v rámci domény europa.eu obsahujú odkazy na sídla tretích strán. Keďže sú mimo kontroly EDA, odporúčame vám oboznámiť sa s ich politikami ochrany osobných údajov a autorských práv.

Použitie loga EDA

Logo EDA sa nesmie použiť bez predchádzajúceho súhlasu Európskeho dvora audítorov.

HTML	ISBN 978-92-849-2358-8	ISSN 1977-5776	doi:10.2865/408	QJ-AB-24-009-SK-Q
PDF	ISBN 978-92-849-2212-3	ISSN 1977-5776	doi:10.2865/37747	QJ-AB-24-009-SK-N

Členské štáty môžu stanoviť pravidlá prístupu k povolaniam, zároveň je však v ZFEÚ zaručený voľný pohyb pracovníkov a služieb, ako aj sloboda usadiť sa v rámci jednotného trhu EÚ. Európsky parlament a Rada v roku 2005 prijali smernicu o uznávaní odborných kvalifikácií, ktorej cieľom je zabrániť členským štátom ukladať neprimerané podmienky občanom, ktorí si želajú uplatňovať tieto práva. Skúmali sme, ako účinne Komisia zabezpečila jednotné uplatňovanie tejto smernice. Dospeli sme k záveru, že uznávanie odborných kvalifikácií v EÚ predstavuje základný, ale málo a nejednotne používaný mechanizmus na uplatňovanie práva vykonávať povolanie v inom členskom štáte. Uplatňovanie smernice je stále poznamenané nedostatkami a informácie poskytované občanom nebývajú vždy spoľahlivé.

Osobitná správa EDA podľa článku 287 ods. 4 druhého pododseku ZFEÚ.

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie

EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Otázky: eca.europa.eu/sk/contact

Webová stránka: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors